

ሒሳብ የመምህራን መምሪያ

አንደኛ ክፍል

አዘጋጅች

ተስፋዬ ጉደታ

ተክለማሪያም ጉተማ

ታደሰ ረጋሳ

ኤዲተሮች

ታየ በላይነህ

ስመኝ ተሰማ

ተርጓሚዎች

እሸቱ ደጋፋ

ቀኖ ማቴዎስ

ደረጃ ድሪርሳ

ገምጋሚዎች

ጥላሁን አለሙ

ድሪባ ኃይሌ

እሸቱ ቱፋ

ግራፊክስ

ታደሰ ድንቁ

© የኦሮሚያ ትምህርት ቤቅ፣ 2014/2022

ይህ መጽሐፍ በኦሮሚያ ትምህርት ቤቅ እና በሮቤ መምህራን ትምህርት ኮሌጅ ትብብር በ2014/2022 ተዘጋጀ።

የዚህ መጽሐፍ የባለቤትነት መብት በህግ የተጠበቀ ነው። ከኦሮሚያ ትምህርት ቤቅ ፈቃድ ውጪ በሙሉም ሆነ በከፊል ማሳተፍም ሆነ አባዝተው ማሰራጨት በህግ ያስጠይቃል።

መግቢያ

አንደኛ ክፍል ተማሪዎች መደበኛ የአንደኛ ደረጃ ትምህርታቸውን የሚጀምሩበት ቦታ ነው። በዚህ የሂሳብ ትምህርት ከአካባቢያቸውና ከቤቴሰባቸው ያላቸው ዕውቀት በተቀነባበረ መልክ ሌሎችንም ጨምሮ በይዘትና በምዕራፍ ተከፋፍሎ ቀርቧል። የአንደኛ ክፍል ተማሪዎች ስለቁጥር መቁጠር፣ መደመርና መቀነስ፣ ፓተርኖች፣ ጂኦሜትሪና የተለያዩ ሥፍሮች ላይ ትኩረት መስጠት አስፈላጊ ነው። በተጨማሪም የሚሰጠው ትምህርት ከዕለት ኑሮአቸው ጋር የሚገናኝ እና ከዓለም ነባራው ክስተት ጋር የሚያገናኛቸው መሆን ይጠበቅበታል።

ተማሪዎች ደስ ብሏቸው በደስታ እንዲማሩ ፍላጎታቸውን መጠበቅ አስፈላጊ ነው። ስለዚህ ትምህርቱ በተጨማሪም ላይ የተመሠረተና በልዩልዩ ጨዋታዎች የታጀበ ሆኖ እንዲቀርብ ማድረግ ወሳኝ ነው። የሚሰጠውን ትምህርት ለማጠናከር ትኩረት የሚሹ ነገሮችን በመገንዘብ የመማር ማስተማሩ ዘዴ ተማሪዎችን ያማከለ መሆን አለበት።

የአንደኛ ክፍል የሂሳብ ትምህርት የመመር ውጤቶች

ከዚህ ክፍል ትምህርት በኋላ ተማሪዎች፡

- ስብስብ ውስጥ ነገሮችን ይቆጥራሉ።
- በነገሮችና በቁጥሮች መካከል ያለውን ዝምድና ይረዳሉ።
- ሁለት ቁጥሮችን ያመዘዝናሉ።
- ቁጥሮችን በቅደምጠተከተል ያስቀምጣሉ።
- መቁጠርን ከነገሮች ብዛት ጋር በማያያዝ ይረዳሉ።
- ድምራቸው እስከ 20 የሆኑትን ቁጥሮች የተለያዩ ዘዴዎች በመጠቀም ይደምራሉ።
- የመደመርን አገላለፅ ይረዳሉ።
- የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ቁጥሮችን ይቀንሳሉ።
- በመደመርና በመቀነስ መካከል ያለውን ዝምድና ይረዳሉ።
- የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ቁጥሮችን ይቆጥራሉ።
- ብዛትና ቦታ በንዕስ ይረዳሉ።
- ድምራቸው ከ 100 የማይበልጡትን ባለሁለት ድጂት ቁጥሮች ይደምራሉ።
- ባለአንድ ድጂት ቁጥሮች ከባለሁለት ድጂት ቁጥሮች ላይ ይቀንሳሉ።
- ባለ ሁለት ድጂት ቁጥሮችን ይቀናንሳሉ።
- ሁለት ዲያሜትሮች ያላቸውን ምስሎች ቅርፅ ይለያሉ።
- ሁለት ዲያሜትሮች ያላቸው ምስሎች ቅርፅ ጠባይ በመናገር ይገልጻሉ።
- ተደጋጋሚ ፓተርኖችን ይረዳሉ።
- ተደጋጋሚ ፓተርኖችን ይመሠርታሉ።

- ፓተርኖችን ይቀጥላሉ።
- በኢትዮጵያ ባህላዊ ልኬት ርዝመት፣ መጠነጠቁስና ይዘትን ይሠፍራሉ።
- ነገሮችን በርዝመታቸው፣ በመጠነጠቁሳቸውና በይዘታቸው ላይ በመመሥረት ያመዛዝናሉ።
- የኢትዮጵያን ዲናሮችና ኖቶች ያውቃሉ።
- በብርና በሣንቲም መካከል ያለውን ዝምድና ይረዳሉ።
- የሳምንት ቀኖችን ይጠራሉ።
- በቀን ውስጥ የተከናወኑትን ክንውኖች ይዘረዝራሉ።

ማውጫ

ምዕራፍ 1: እስከ 20 ያሉ ቁጥሮች1

1.1 ከ1 እስከ 5 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች1

1.2 ከ6 እስከ 9 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች5

1.3 የዜሮ ፅንሰ ሀሳብ6

1.4 እስከ 20 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች.....7

1.5 እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች ማንበብና መጻፍ.....9

1.6 የቁጥሮች ትርጓሜ.....10

ምዕራፍ 2: ቁጥሮችን ማነፃፀርና በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ.....13

2.1 ሁለት ቁጥሮችን ማነፃፀር.....13

2.2 ሦስት ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ15

2.3 እስከ 20 ያሉ ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ16

2.4 ቁጥሮችን በአሥር በአሥር መመደብ.....16

ምዕራፍ 3: መደመር18

3.1 የመደመር ዓረፍተ-ነገሮች18

3.2 በተከታታይ መቁጠርና እያለፉ መቁጠር.....20

3.3 የ5፣ 6፣7፣ 8፣ 9 እና የ10 ተደማሪዎች.....22

3.4 ቁጥሮችን በተደማሪዎቻቸው መግለፅ24

3.5 እጥፍና ወደ እጥፍ የሚጠጋ.....25

3.6 ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮችን መደመር26

3.7 ባለአንድ ዲጅት ቁጥር እና ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን መደመር..... 27

ምዕራፍ 4: መቀነስ29

4.1 በሁለት በሁለት እና በሶስት በሶስት ወደ ኋላ መቁጠር.....29

4.2 የመቀነስ ዓረፍተ-ነገሮች.....	30
4.3 ቁጥሮችን መከፋፈል.....	31
4.4 ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮችን ማቀናነስ	32
4.5 ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ማቀናነስ.....	33
4.6 የመደመር እና የመቀነስ ግንኙነት	34
4.7 የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት	35
ምዕራፍ 5: እስከ 100 ያሉት ቁጥሮች.....	36
5.1 የ10 ብዌቶች.....	36
5.2 እስከ 100 ያሉ ቁጥሮችን ማንበብ እና መጻፍ.....	37
5.3 የቁጥሮች ቅደም-ተከተል.....	39
5.4 የአንድ ቤት እና የአሥር ቤት ዋጋ	41
ምዕራፍ 6: እስከ 100 ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ	44
6.1 ባለአንድ ዲጅት እና ባለሁለት ዲጅቶችን ቁጥሮችን መደመር	44
6.2 ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮችን ከባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ማቀናነስ.....	46
6.3 ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን መደመር.....	48
6.4 ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ማቀናነስ	51
6.5 እስከ 100 ያሉትን ቁጥሮች የያዙ የቃላት ፕሮብሌሞች.....	53
ምዕራፍ 7: ቅርፆች.....	55
7.1 ባለሁለት ዲግሪዎችን ቅርፆችን መለየት	55
7.2 ባለሁለት ዲግሪዎችን ምስሎችን መሳል.....	57
7.3 የጂኦሜትሪ ምስሎችን መለየት	58
ምዕራፍ 8: ፓተርኖች.....	60
8.1 ፓተርኖችን መደጋገም.....	60
8.2 ፓተርኖችን ማስቀጠል.....	61
8.3 ፓተርንን መመስረት.....	62
ምዕራፍ 9: ልኬት፣ የርዝመት፣ የመጠነ-ቁስ፣ የይዘት.....	64

9.1	ርዝመት በኢትዮጵያ ባህላዊ ልኬትና ዘመናዊ ልኬት	65
9.2	ርዝመትን ማነፃፀር.....	67
9.3	ባህላዊ መጠነ-ቁስ ልኬት.....	69
9.4	መጠነ-ቁስን ማነፃፀር	70
9.5	ይዘት በባህላዊ ልኬት	71
9.6	ይዘትን ማነፃፀር.....	72
ምዕራፍ 10: የኢትዮጵያ ገንዘብ.....		74
10.1	የኢትዮጵያ ዲናሮችና ኖቶች.....	74
10.2	የዲናሮችና የኖቶች ዝምድና	76
10.3	የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት	77
ምዕራፍ 11: የኢትዮጵያ የጊዜ አቆጣጠር		78
11.1	የኢትዮጵያ የቀን ክፍፍል	78
11.2	የሳምንቱ ቀናት	80
11.3	የጊዜ ልኬት የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት.....	81
ሲለበስ		82

ምዕራፍ 1

እስከ 20 ያሉ ቁጥሮች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 20

የመግር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ስብስብ ውስጥ ነገሮችን (ቁሶችን) ይቆጥራሉ።
- በቁጥሮችና ነገሮች-መካከል ያለውን ዝምድና ይገነዘባሉ።
- መቁጠርን ከነገሮች ብዛት ጋር በማያያዝ ይገነዘባሉ።

መግቢያ

ይህ ምዕራፍ የ1ኛ ደረጃ ተማሪዎች የ1ኛ ክፍል የሒሳብ ትምህርትን የሚጀምሩበት ምዕራፍ ነው። የቅድመ-መደበኛ ትምህርት ዕድልን ያላገኙ ተማሪዎች ለመጀመሪያ ጊዜ የሒሳብ ትምህርትን ሊማሩ ይችላሉ ይሆናል። በሌላ መልኩ የቅድመ-መደበኛ ትምህርት ዕድል ያገኙ ተማሪዎች እስከ 20 ያሉ ቁጥሮች ላይ ጥሩ ግንዛቤ ሊኖራቸው ይችላል። ስለሆነም በቀጥታ ወደ ትምህርቱ ከመግባታችን በፊት ተማሪዎቻችን ያለበትን ደረጃ ማወቅ ተገቢ ነው። ቅድመ-መደበኛ የተማሩና ያልተማሩ ተማሪዎች አንድ ክፍል ውስጥ በምናስተምርበት ጊዜ ከፍተኛ ጥንቃቄ ማድረግ ያስፈልጋል። ሚዛናዊ እንዲሆን ማንበብና መፃፍ ላልጀመሩ ተማሪዎች የተለያዩ ዘዴዎችን በመጠቀም ተጨማሪ እገዛ ልናደርግላቸው ይገባል። ይህ የመጀመሪያው ምዕራፍ የተዘጋጀው ተማሪዎች ያለምልክቶች ነገሮችን (ቁሶችን) መቁጠር እንዲችሉና መምህራንም በምስሎች ብቻ በመታገዝ ማስቆጠርን እንዲችሉ ሆኖ ነው። መምህራኑ ተማሪዎቻቸው በደንብ መቁጠራቸውን ካረጋገጡ በኋላ በሂደት ምልክትን ወደመጠቀም መሻገር ይጠበቅባቸዋል።

1.1 ከ1 እስከ 5 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከ1-5 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች ይቆጥራሉ።
- ከ1-5 ያሉ ቁጥሮችን ቅርፃቸውን ይለያሉ።
- ከ1-5 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮችን ይፅፋሉ።

ለምዕራፍ አንድ የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ከ1-5 ቁጥሮች የያዙ ፍላጎት ካርዶች
- እንደጠጠር፣ ቆርኪ፣ ባቄላ፣ በቆሎ፣ ትንንሽ ዱላዎችና ሌሎች የሚቆጠሩ ነገሮች
- ምስሎችና የተለያዩ ሞዴሎች

ክትትል እና ምዘና

- በመጠቀም ተማሪዎች ቁጥሮችን ከ1 ጀምረው እንዲቆጥሩ መጠየቅ።
- በቁጥሮች ተማሪዎች የቁጥሮችን መዝሙር እንዴት እንደሚዘምሩ ለመለየት ቼክሊስት መጠቀም።
- በአፍ ጥያቄ በቅደም-ተከተል ውስጥ የተዘለለውን ቁጥር እንዲናገሩ መለማመጃ መስጠት።

ትግበራ 1

በመጀመሪያው ምዕራፍ በመጀመሪያው ገፅ ትግበራ-1 ላይ ሁለት ጎን ለጎን የተቀመጡ ምስሎች አሉ። በመጀመሪያው ላይ የሁለት ወፎች ምስልና የሦስት ወፎች ምስል ይታያሉ። እዚህ ላይ ሊተኮርበት የሚገባው ነገር ቢኖር ተማሪዎቹ ምስሎቹን በማየት ብዙ ወይም ጥቂት እንድሉ ነው። ለምሳሌ ብዙ ወፎችን የያዘ ምስል፣ ጥቂት ወፎችን የያዘ ምስል በማለት ለሁሉም ጎን ለጎን ላሉ ምስሎች መጠቀም።

የቡድን ሥራ : መለየት፣ ማመዛዘንና ማዛመድ

ተማሪዎቹ እያንዳንዱን ምስል እንዲለዩ ጊዜ ስጣቸው። ተማሪዎቹ ምስሎቹን በመቁጠር ብዛታቸውን ይለያሉ። እነዚህንና የመሳሰሉ ጥያቄዎችን በመጠቀም ተማሪዎች “ብዙና ጥቂት” የሚል ፅንሰ-ሃሳብን እንዲጨብጡ ይረዳቸዋል።

ትግበራ-1 ን የሚመስሉ ጥያቄዎችን ደጋግመን በመጠየቅ ተማሪዎች ስለ“ብዙና ጥቂት” ማስተማር ይቻላል።

ትግበራ-2

አንድ አንድ ናት

ተማሪዎች ከ1-5 ያሉ ቁጥሮችን በጨዋታ መልክ እንዲቆጥሩ ወይም መቁጠርን ማስተማር ይቻላል።

መመሪያ: ሀ. ሁለት ተማሪዎች በመሆን ይጫወታሉ።

ለ. ተራ በተራ ይጫወታሉ።

ቦንቱ: አንድ ምንድን ናት?

ቶላ: አንድ አንድ ናት።

ቦንቱ: ሁለት ምንድን ናት?

ቶላ: ሁለት የፍየል ጡቶች፣ አንድ አንድ ናት።

ቦንቱ: ሦስት ምንድን ናት?

ቶላ: ሦስቱ ጉልቻዎች፣ ሁለት የፍየል ጡቶች፣ አንድ አንድ ናት።

ቦንቱ: አራት ምንድን ናት?

ቶላ: 4ቱ የላም ጡቶቶች ሦስቱ ጉልቻዎች፣ ሁለት የፍየል ጡቶች፣ አንድ አንድ ናት።

ቦንቱ: አምስት ምንድን ናት?

ቶላ: 5ቱ የእጅ ጣቶች፣ 4ቱ የላም ጡቶቶች፣ ሦስቱ ጉልቻዎች፣ ሁለት የፍየል ጡቶች፣ አንድ አንድ ናት።

መልመጃ 1

መነሻ ጥያቄ

ሀ. ስንት የኳስ ምስሎች አሉ?

ለ. ስንት የእርሳስ ምስሎች አሉ?

የትኛው ጥያቄ ነው ስለ 'ጥቂት' ፅንሰ-ሃሳብ የሚያወሳው? እርሳሶችን የያዘ ምስል ወይስ ኳሶችን የያዘ ምስል? ተማሪዎች በምስሎች ውስጥ ያሉትን የሥዕሎች ብዛት እንዲያመዛዝኑ የተለያዩ ጥያቄዎችን በመጠየቅ 'የብዙና የጥቂት' ፅንሰ-ሃሳብን ይበልጣል፣ አይበልጥም በማለት አንዲመልሱ ማገዝ። ተማሪዎች በምስል ውስጥ ያሉ ስዕሎችን በመቁጠር ብዛታቸውን ይለያሉ።

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

- ምን ዓይነት ሥዕሎች ይታያችኋል?
- የብርቱኳኖች ሥዕል የት የት ይገኛል?
- የወፎች ሥዕል የት የት ይገኛል?
- የቲማቲሞች ሥዕል የት የት ይገኛል?

ትግበራ-3፤ ከ1-5 ያሉ ቁጥሮችን መለየት

የመግቢያ ጥያቄዎች

ተማሪዎችን ለማነሳሳት የሚከተሉትን ጥያቄዎች መጠየቅ ይቻላል።

ሀ. ምን ዓይነት ሥዕሎች ይታያችኋል?

ለ. ከተሰጡት ሥዕሎች ውስጥ የትኞቹ ይበዛሉ?

ሐ. ከተሰጡት ሥዕሎች ውስጥ የትኞቹ ያንሳሉ?

እነዚህ የመግቢያ ጥያቄዎች ከተጠናቁ በኋላ ሁሉም ተማሪዎች ድምፃቸውን ከፍ በማድረግ ከ1-5 ያሉ ቁጥሮችን እንዲቆጥሩ ማበረታታትና ሞራላቸውን መገንባት።

የቡድን ሥራ
ተማሪዎች የስዕልን ብዛት በመቁጠር ከ1-5 ካሉ ቁጥሮች ጋር እንዲያዛምዱ ማድረግ።

ተጨማሪ ሥራ
እስቲ ብዛታቸው ከ5 ያልበለጡ ቁሶችን (ነገሮችን) ለተማሪዎች ስጡና ተማሪዎቹም ቁሶቹን በማንቀሳቀስ እንዲቆጥሩ አግዙዋቸው።

መልመጃ 2

ተማሪዎቹ ሣጥን ውስጥ ያሉ ኳሶችን በሦስት በሦስት በመቁጠር ሌላ ሣጥን ውስጥ እንዲያደርጉ አድርግ። ተማሪዎቹ ቁጥሮቹን አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት ብለው እንዲቆጥሩ ማድረግ ይጠብቅባቸዋል። ተማሪዎቹ ቁጥሮቹን መለየት እንዲችሉ እየደጋገሙ እንዲቆጥሩ ማበረታታት።

መልመጃ 3

ተማሪዎቹ የሚቆጠሩ ቁሶችን ወይም ጣቶቻቸውን በመቁጠርና የቁሶቹን ብዛት ወይም ጣቶቻቸውን ከእያንዳንዱ ቁጥር ጋር ያዛምዳሉ።

ተጨማሪ ትግበራ

ተማሪዎች ባለፉት ክፍለ-ጊዜያት ውስጥ ከ1-5 ያሉ ቁጥሮችን መቁጠርና ከተለያዩ ቁሶች ጋር ማዛመድን ችለዋል። ተማሪዎቹ በዚህ ክፍለ-ጊዜ ውስጥ ከቤታቸው ብዙ ቆርኪዎችን እንዲያመጡ ማድረግና አንድ ቦታ አንድ ቆርኪ፣ ሌላ ቦታ ደግሞ ሁለት፣ ሦስት፣ አራት፣ አምስት ቆርኪዎች በማድረግ እየዞሩ እዚህ ስንት ቆርኪ እዚያስ ስንት ቆርኪ አለ ብሎ መጠየቅ። ተማሪዎቹ ይህንን ትግበራ-ብዙ ባቁላዎችን አምስት ቦታ በመክፈል ከአከባቢያቸው ካሉት ነገሮች ጋር እንዲያዛምዱ ማድረግ ይቻላል። ከተገኘ ደግሞ ብዙ ጨሌዎችን በማምጣትና አምስት ቦታ በመክፈል ከአከባቢያቸው ካሉት ነገሮች ጋር እንዲያዛምዱ ማድረግ ይቻላል።

1.2 ከ 6 እስከ 9 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- የተሰጡ ቁሶችን በመቀላቀል ብዛታቸውን ይቆጥራሉ።
- ቁጥሮችን ከቁሶች ብዛት ጋር ያዛምዳሉ።
- በተለያዩ ነጥቦች ለተቀመጡትና እና ብዛታቸው እስከ 9 የሆኑትን ቁሶች ብዛት ይናገራሉ።
- የቁሶችን ብዛት በቅፅበት ይናገራሉ።
- ቁጥሮችን ከ9 ተነስተው ወደኋላ ይቆጥራሉ።
- ከአንድ በላይ የሆኑ ቁሶችን በቃልወይም ቁሶችን በመጠቀም ይቆጥራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ከ 1 እስከ 9 ያሉ ቁጥሮች የተጻፈበት ፍላሽ ካርድ
- ጠጠር፣ ቆርኪ፣ እህል፣ እንጨት፣ ባቁላ፣ በቆሎ፣ ዱላና ሌሎችም የሚቆጠሩ ነገሮች
- ምስሎችና የተለያዩ ሞዴሎች

ትግበራ 4

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

ሀ. አረንጓዴ ቀለም ያላቸው ሣጥኖች ስንት ናቸው?

ለ. ሰማያዊ ቀለም ያላቸው ሣጥኖች ስንት ናቸው?

ተማሪዎቹ የማነቃቂያ ጥያቄዎችን ከተጠየቁ በኋላ ከ1-9 ያሉ ሁሉም ተማሪዎች እንዲቆጥሩ ማበረታታትና ተራ በተራ ደግመው እንዲያነቡ ማድረግ።

ተጨማሪ ትግበራ፣ መቁጠርና ማንቀሳቀስ

የተለያዩ ቁጥሮችን በመጠቀም ከ1 እስከ 9 ያሉ ቁጥሮችን እንዲቆጥሩ ወደኋላ እና ወደ ፊት በማንቀሳቀስ ወይም በመቀነስ እንዲቆጥሩ ማድረግ፤ የቁጥሮችን ምልክቶች በመጠቀም እንዲለዩ ማስደረግ ይጠበቅብሃል/ሻል።

መልመጃ 4

ተማሪዎቹ የተሰጡትን ምስሎች በመቁጠር ከቁጥሮቹ ጋር እንዲያዛምዱ ማስደረግ።

መልመጃ 5

ተማሪዎች ከ1 እስከ 9 ያሉ ቁጥሮች እንዲቆጥሩ እና ደጋግመው እንዲፅፉ ማስደረግ።

መልመጃ 6

በዚህ ክፍል ውስጥ የቁጥር ቀዳሚ እና ቀጣይ እንዲለዩ የተለያዩ ምሳሌዎችን በመጠቀም ማብራራት ይጠበቅብሃል/ሻል።

ትግበራ 5

ከ1 በመጀመር እስከ 9 ወደፊት እንዲቆጥሩ እና ከ 9 ጀምረው ወደኋላ መቁጠር እንዲችሉ ማድረግና ማለማመድ።

መልመጃ 7

ተማሪዎቹ የምስሎችን ብዛት በመቁጠር በተሰጠው ቦታ ላይ እንድፅፉ ማገዝ ።

1.3 የዜሮ ፅንሰ ሀሳብ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፣ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- የዜሮን ፅንሰ ሀሳብ ይረዳሉ።

ለዚህ ክፍል የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ቁጥር 0 የተጻፈበት ፍላጎ ካርድ እና ባዶ ስብስብ

ትግበራ 6

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

ሀ. የተሰጡት እያንዳንዳቸው ስንት ስንት ኪሶች ናቸው?

ለ. ኪስ የሌለበት ቦታ አለ?

ተማሪዎች የኪስ ብዛት ቆጥረው በሣጥኑ ላይ እንዲፅፉ በማድረግ ኪስ የሌለበትን ቦታ እንዲለዩ ለማድረግና ኪስ የሌለበትን ቦታ ወይም የሌለውን ከዜሮ ፅንሰ-ሀሳብ ጋር በማያያዝ እንዲረዱ መርዳት።.

የክፍል ሥራ

የዜሮን ፅንሰ-ሀሳብ ለማስተማር ከታች ያለውን ጨዋታ ልጆቹ እንዲጫወቱ ማስደረግ እንችላለን። የፍጥነት ጥያቄዎች እና መከተል ያለብን የጨዋታ መመሪያ፣

1. ሦስት ተማሪዎች እና ከዚያ በላይ ሆነው ይጫወታሉ።

2. የተሳሳተ ከጨዋታ ውጪ ይሆናል ::

3. መልስ ሰጪው ተማሪ የለም ለማለት ዜሮ ያሳያል::

4. መምህሩ/ሯ ፅንሰ-ሀሣቡን በመከታተል ግብረ-መልስ ይሰጣል/ትሰጣለች::

ዱሬቲ: አራት እግር ያለው ሰው አለ?

ሶሬቲ: የለም (0)

ዱሬቲ: አራት ዓይን ያለው ሰው አለ?

ሮባ: የለም (0)

ዱሬቲ: ሁለት ፊት ያለው ሰው አለ?

ገላኔ : የለም (0)

ዱሬቲ: አራት ጆሮ ያለው ሰው አለ?

ሶሬቲ: የለም (0)

ዱሬቲ: አራት እጅ ያለው ሰው አለ?

ቡኔ: የለም (0)

መልመጃ 8

የኪሶች ብዛት ተቆጥረው በሣጥን ውስጥ ተጽፈው ካሉት ቁጥሮች 0 ምልክት የተጻፈበት ዜሮን እንደሚወክል እንዲረዱ መርዳት::

መልመጃ 9

ቁጥር ዜሮን ደጋግመው እንዲፅፉ ማስደረግ::

መልመጃ 10

የቢራቢሮን ብዛት በመቁጠር ከቁጥራቸው ጋር እንዲያዛምዱ እርዳቸው::

ተጨማሪ ትግበራ

ከ 1 እስከ 10 ነጠብጣብ ያላቸውን እና የሌላቸው ዶሚኖዎች ወይም ባዶ የሆነ ለተማሪዎቹ በማቅረብ የዜሮን ፅንሰ-ሀሣብ እንደ ነጠብጣብ የለውም፣ ባዶ፣ ስብስቡን የመሠረቱት ነገሮች የለውም፣ የመሳሰሉትን ሐረጎች ጋር በማያያዝ እንዲረዱ ማድረግ::

1.4 እስከ 20 ያሉ መቁጠሪያ ቁጥሮች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- እስከ 20 የሆኑትን ነገሮች ሁለት በሁለት ይቆጥራሉ:: 2፣ 4፣ 6፣ 8፣ 10 ...
- ከ 20 በመነሣት ወደ ኋላ ይቆጥራሉ::
- ከማንኛውም ቁጥር በመነሣት እስከ 20 ይቆጥራሉ::

ለዚህ ምዕራፍ የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- እስከ 20 ቁጥር የተጻፈባቸው ፍላጎ ካርዶች
- የተለያዩ ምስሎች እና ሞዴሎች

የቡድን ሥራ: ከ10 እስከ15 ያሉ ቁጥሮች መቁጠር

- ❖ የእንጨቶች ብዛት ስንት ነው?
- ❖ በ 9 እንጨቶች ላይ 1 ቢጨመር ስንት እንጨቶች ይሆናሉ?

በግራ ያሉትን እንጨቶች በመቁጠር ከጎናቸው ያሉትን ቁጥሮች ለመለየትና ደጋግመው እንዲቆጥሩ ማስደረግ። ይህን ትምህርት ለማጠናከር ከ 10 እስከ 15 ያሉትን ቁጥሮች ሠሌዳ ላይ በመጻፍ ተማሪዎቹ እንዲያነቡ ማድረግ አስፈላጊ ነው ።

መልመጃ 11

የተሰጠትን ነጠብጣቦች በመቁጠር ባዶ ቦታውን በትክክለኛው ቁጥር እንዲሞሉ ማስደረግ።

የቡድን ሥራ

ተማሪዎች በሁለት የመብለጥ እና በሁለት የማነስን ዝምድና እንዲገነዘቡ መደገፍ።
ለምሳሌ: 8 ከ 6 በሁለት የሚበልጥ ሲሆን ከ 10 በሁለት ያንሳል።

ትግበራ 9

ተማሪዎች ነጥብን በመቁጠርና 15 እስከ 20 ቁጥሮች እንዲለዩ ለማበረታታት እንዲሁም ከ11 እስከ 20 ቁጥሮችን ደጋግመው እንዲለዩና እንዲያነቡ መርዳት። ተማሪዎች ከ 10 እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች ድምፃቸውን ከፍ አድርገው እንዲያነቡ ለማድረግና የተለያዩ ድርጊቶችን በመስጠት እስከ 20 የሚደርሱ ቁጥሮችን ወዲያውኑ በቅፅበት እንዲለዩ ለማስቻል።

መልመጃ 12

ተማሪዎች ከ2 በመነሣት ሁለት በሁለት በመዝለል በመቁጠር በባዶ ሣጥኑ ውስጥ እንዲፅፉ መርዳት።

ተጨማሪ ሥራ

ተማሪዎች ከማንኛውም ከ20 ከሚያንሱ ቁጥር በመነሣት 20 ድረስ እንዲቆጥሩ ማለማመድ።
ተጨባጭ በሆኑ ነገሮች እንደጠርሙስ ኪዳን፣ ወይም ሌሎች ቁጥራቸው ከ20 የሚያንሱ ነገሮች ሦስት በሦስት እየዘለሉ እንዲቆጥሩና እንዲለዩ ለማስቻል መደገፍ።

1.5 እስከ 20 ያሉትን መሉ ቁጥሮች ማንበብ እና መፍፍ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- በአጋዝና በፊደል እስከ 20 የተሰጡትን ቁጥሮች ያነባሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የቁጥሮች ቻርት
- ፍላሽ ካርድ

ክትትል እና ምዘና

- የአፍ ጥያቄ በመጠየቅ ተማሪዎች ቁጥሮችን በቁጥር ምልክት መግለፅ እና ነገሮች ወይም ምስሎችን በመቁጠር ከቁጥር ጋር በማዛመድ ይለያሉ።
- ተማሪዎች ቁጥሮችን ማንበብ መቻላቸውን ለማረጋገጥ የተገኘውን መሻሻል መመዘገብ።
- እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች እንዲያነቡ መጠየቅ።
- እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች እንዲፅፉ መጠየቅ።

ትግበራ 10

ተማሪዎች በሣጥን ውስጥ ያሉትን ነጠብጣቦች መቁጠር እና ከቁጥሮች ጋር በማዛመድ እንዲያነቡ ማስደረግ።

መልመጃ 13

የተሰጡትን ምስሎች በመቁጠር ከጎናቸው ቁጥር መጻፍ እና በቃላት የተጻፉትን እንዲያነቡ በአጋዝ የተሰጡትን ደግሞ በማንበብ በቃላት በመፍፍ እና ከቁጥር ጋር የሚያያዙትን ጨዋታዎች በመጠቀም በማጫወት ወደ ቀጥሮ ማንበብ እና መፍፍ ማምራት ነው።

መልመጃ 14

ተማሪዎቹ ከ1 እስከ 9 ያሉትን ቁጥሮች በፊደል መጻፍ እና ማንበብ እንዲችሉ መርዳት። በተጨማሪም ጥቁር ሠሌዳ ላይ ሰባት፣ ስምንት፣ ዘጠኝ በማለት በመጻፍ ተማሪዎች እንዲያነቡ ማድረግ አስፈላጊ ነው።

መልመጃ 15

ተማሪዎቹ በአኃዝ የተጻፉትን ቁጥሮች በፊደል ደጋግመው በደብተራቸው እንዲጽፉ መርዳት። በተጨማሪም አኃዝን በጽሑፍ ወይም በሠንጠረዥ ላይ በፊደል አንድ፣ ሁለት፣ ሦስት፣ ወዘተ ብለው በመጻፍ ማንበብ እና ቁጥሮችን በፊደል መጻፍ ደጋግመው እንዲለማመዱ ማድረግ።

መልመጃ 16

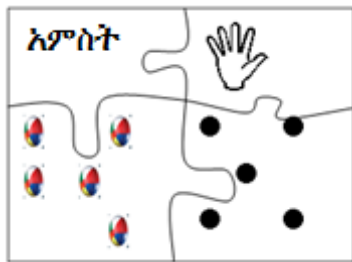
ተማሪዎቹ በፊደል የተሰጡትን ቁጥሮች በአኃዝ ከተሰጡት ጋር ያዛምዳሉ።

መልመጃ 17

ተማሪዎቹ ከ 1 እስከ 18 በቃላት ለተሰጡት የቁጥር ምልክት በመጠቀም በባዶ ቦታ እንዲሞሉ ማድረግ።

ተጨማሪ ሥራ

ተማሪዎቹ እንደ ጂግሳዋ በሥዕል የተመለከቱትን ጨዋታዎች ለመጫወት በቅድሚያ ካርድ ላይ ቁጥር በፊደል፣ በመቀጠል ብዛታቸው ከቁጥሩ ጋር እኩል መሆናቸውን የሚገልጹ ነገሮች እና በመጨረሻ አንድ ላይ በማሳየት እንዲያይዙ ማድረግ።

1.6 የቁጥሮች ትርጓሜ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- የሚቆጠሩ ነገሮችን ብዛት በመናገር ቁጥሮችን ይገነዘባሉ።
- ብዛታቸው ከ 20 በታች የሆኑ ነገሮችን ያለ ቅዳምተክተላቸው ይገነዘባሉ።

- ተጨባጭ ነገሮች ሞዴል፣ ዲያግራም እና ገላጭ ቁጥሮችን በመጠቀም ተመጣጣኝ በሆነ አንድ ቁጥር ያሳያሉ።

ክትትል እና ምዘና

- ተማሪዎች የቁጥሮችን ምንነት፣ የቁጥር ምክንያታዊነት፣ ቅደምተከተል እና ቁጥሮችን በተለያዩ ስሜት በተለያዩ መልክ መግለጽ ወይም አለመግለጻቸውን በምልክታ እና የማነቃቂያ ጥያቄዎች መጠየቅ።

የቡድን ሥራ
 የተሰጠውን ሠንጠረዥ በደብተራቸው ላይ ከጻፉ በኋላ ባዶ ቦታውን በትክክለኛ ቁጥር እንዲሞሉ መርዳት እና ቁጥሮችን በፊደል መጻፍ እንዲለማመዱ ማድረግ ይቻላል።

መልመጃ 18

ተማሪዎች የተሰጠውን ቁጥር ተመጣጣኝ ከሆነ ሞዴሎች ጋር እንዲያቀናጁ መመሪያ መስጠት። የሞዴሎቹ ቅንጂት፣ መስመራዊ (ቁም፣ አግድሞሽ፣ ስያፍ)፣ አሬይ (አራት ጎናዊ፣ ሦስት ጎናዊ)፣ ክብ፣ የተበታተኑና በማንኛውም የተቀናጁ ይሆናል። ብዛታቸውን አንብበው በምስል እንዲያቀርቡ አግዛቸው።

ተጨማሪ ትግበራ

እንደ ፍሬን ያሉ ሞዴሎችን ወይም ማንኛውም ሞዴሎችን በመጠቀም ተማሪዎች ቁጥራቸውን በቁጥር ምልክት እንዲያነቡ። ሌላምልክታ በማድረግ የተረዱትን እንዲገልጹ ማድረግ።

መልመጃ 19

ተማሪዎች የቅደም ተከተልን ፅንሰ-ሀሣብ (1ኛ፣ 2ኛ፣ 3ኛ፣ ...) እንዲረዱ እና ሞዴሎችን በመጠቀም የነገሮችን ቅደም ተከተል እንዲገነዘቡ መምራት።

መልመጃ 20

ተማሪዎች የቅደም ተከተልን ፅንሰ-ሀሣብ (5ኛ፣ 4ኛ፣ 3ኛ፣ ...) እንዲረዱ እና ሞዴሎችን በመጠቀም የነገሮችን ቅደም ተከተል እንዲገነዘቡ መምራት።

መልመጃ 21

ተማሪዎች ክብ ውስጥ በጽሑፍ የተሰጡትን ቁጥሮችን በመስመር መልክ፣ ሦስት ጎን፣ እና አራት ጎን መልክ እንዲያቀናጁ ማስደረግ። በተጨማሪም በክብ መልክ እና በተበታተነ መልክ እንዲያቀናጁ ማበረታታትና መርዳት ።

ምዕራፍ 2

ቁጥሮችን ማነፃፀር በቅደም ተከተል ማስቀመጥ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 8

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ሁለት ቁጥሮችን ያመዛዝናሉ።
- ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል ያስቀምጣሉ።

መግቢያ

ባለፈው ምዕራፍ ውስጥ ተማሪዎች እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች ማንበብ፣ በአኃዝና በፊደል መፃፍን ሲማሩ ቆይተዋል። ይህ ምዕራፍ ደግሞ ተማሪዎች ቁጥሮችን ማወዳደርና በቅደም ተከተል በማስቀመጥ ችሎታ ላይ ያተኩራል። የመማር ማስተማር ተግባርን በተመቻቸ ሁኔታ ለማስኬድ እንዲያመች ይህ ምዕራፍ በአምስት ክፍሎች ተከፍሏል። የመጀመሪያው ክፍል ሁለት ቁጥሮችን ማወዳደር፣ ሁለተኛው ክፍል ሦስት ተከታታይ ቁጥሮችን በቅደም ተከተል ማስቀመጥ፣ ሦስተኛው ክፍል እስከ 20 ያሉ ቁጥሮችን በቅደም ተከተል ማስቀመጥ፣ አራተኛው ክፍል ደግሞ በአሥር በአሥር መመደብ እና የመጨረሻው ክፍል የአንድ ቦታ ቁጥር ዋጋ የአሥር ቦታ ቁጥር ዋጋ፣ በማስተማር በቁጥሮች ላይ ያላቸውን ዕውቀት የተሻለ ደረጃ ላይ ለማድረስ ይሞክራል።

ለምዕራፍ ሁለት የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- አባክስ
- ከ1-20 ያሉ ቁጥሮች የተፃፉበትና የተለያዩ ቀለም ያላቸው ፍላሽ ካርዶች
- ማርከሮች፣ የተለያዩ መልክ ያለው ችክ
- ቆርኪ፣ ባቄላ፣ ዱላ፣ ገመድና ሌሎችም
- የቁጥር መስመር ወይም የቁጥር ጨረር

2.1. ሁለት ቁጥሮችን ማነፃፀር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- $>$ ፣ $<$ እና $=$ ምልክቶችን ያውቃሉ።
- የሁለት ምድብ ነገሮችን ብዛት ያመዛዝናሉ።

ለዚህ ክፍል የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- ከ1-20 ያሉ ቁጥሮች የተፃፈበትና የተለያየ ቀለም ያላቸው ፍላጎት ካርዶች፤
- ማርከሮች፤ የተለያየ መልክ ያለው ችክ፤
- ቆርኪ፣ ባቁላ፣ ዱላ፣ ገመድና ሌሎችም፤ .

ክትትል እና ምዘና

- በቼክ-ሊስት በመጠቀም ተማሪዎች የቁሶችን ብዛት እስከ 20 መፃፍ መቻላቸውን ማረጋገጥ፤
- በቁጥሮች ቅደም ተከተል ውስጥ የተዘለለ ቁጥር ለመናገር የቃል የመለማመጃ ጥያቄዎችን መስጠት።

ትግበራ 1

በምዕራፍ አንድ ውስጥ ተማሪዎች ከ1 እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች መቁጠርን፣ ማንበብንና መፃፍን ሲማሩ ቆይተዋል። በዚህ ርዕስ ውስጥ የሚተኮርበት ማወዳደርና የ<፣ =፣ > ምልክቶችን መለየት ይሆናል። ከዚህ በፊት እንደተደረገው የመጀመሪያው ተግባር ሁለት ስብስቦችን ጥቂት፣ ብዙ በማለት ማወዳደር፤ በመቀጠል የ <፣ =፣ > ምልክቶችን በመጠቀም ማመዛዘን ይሆናል።

መልመጃ 1

በሣጥኑ ውስጥ ያሉትን ሥዕሎች በመቁጠር የተሰጡትን ቁጥሮች እንዲያመዛዘኑ የ<፣ =፣ > ምልክቶችን በትክክል በባዶ ቦታው እንዲያስቀምጡ ድጋፍ በመስጠት ይከናወናል።

መልመጃ 2

የአበባ ምስሎችን በመቁጠር ቁጥራቸውን በባዶ ሣጥን ውስጥ በመሙላት የማመዛዘን ሥራ እንዲሰሩ የ <፣ =፣ > ምልክቶችን በትክክል በባዶ ቦታው እንዲያስቀምጡ ድጋፍ በመስጠት ይከናወናል። ይህን ለመሥራት ተማሪዎች ጥያቄዎችን በደብተራቸው ላይ በመገልበጥ መልስ ቢሰጡ ይመረጣል።

መልመጃ 3

በተሰጠው ምሳሌ መሰረት ቁጥሮችን በማየት የ <፣ =፣ > ምልክቶችን በትክክል በባዶ ቦታው በማስቀመጥ የማመዛዘን ሥራን ይሰራሉ። .

2.2 ሦስት ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- መቆጠር የሚችሉትን ነገሮች በመጠቀም ብዛታቸው ከ20 የማይበልጡትን መገመት፤
- ስብስቦችን ባላቸው ነገሮች ብዛት በቅደም ተከተል ማስቀመጥ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የቁጥር መስመር ወይም ጨረር
- ቆርኪ፣ ባቁላ፣ ዱላ፣ ገመድና ሌሎችም .

ክትትልና ምዘና

- በቃል ጥያቄዎች በመጠቀም ተማሪዎች የነገሮችን ብዛት፣ ቁጥሮችንና አጋዘቻቸውን በትክክል ማዛመድ መቻላቸውን ማረጋገጥ።
- ሞዴሎችን በአግባቡ መጠቀማቸውን በመመልከት ተማሪዎች ገለፃ እንዲሰጡበት መጠየቅ።

ትግበራ 2

የስዕሎችን ብዛት በመቁጠር ከቁጥሮች ጋር ማዛመድና የተሰጡ ሦስት ቁጥሮችን ከትንሽ ወደ ትልቅ በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡ ማድረግ።

መልመጃ 4

የተከፋፈለ እንጨት ወይም ዱላ እና የተለያዩ ዶቶችን የያዙ ወረቀቶችን በማቅረብ ተማሪዎች የቁጥር መስመርን ፅንሰ-ሀሳብ እንዲገነዘቡ ማድረግ። ተማሪዎች በቁጥር መስመር ላይ ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል እንዲያስቀምጡ ማድረግ ።

መልመጃ 5

1. የሁለት ነገሮችን ስብስብ ለተማሪዎች በማቅረብ የአንዱን ስብስብ ብዛት በመቁጠር የሁለተኛውን ነገር ብዛት የመጀመሪያው ላይ በመመርኮዝ እንዲገምቱ ማድረግ።

ምሳሌ: የመጀመሪያው ስብስብ የነጥቦች ብዛት 5 ከሆነ፣ የሁለተኛው ስብስብ የነጥቦች ብዛት 6 ይሆናል።

2.3 እስከ 20 ያሉ ቁጥሮችን በቅደም ተከተል ማስቀመጥ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- “ቀዳሚ”፣ “ተከታይ” ወይም “መሐል” በሚሉት ቃላት በመጠቀም ቁጥርን የቁጥር ጨረር ላይ ያሳያሉ።
- የቁጥር ጨረር ላይ ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል ያስቀምጣሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- ከ1-20 ያሉ ቁጥሮች የተፃፈበትና የተለያየ ቀለም ያላቸው ፍላጎ ካርዶች፤
- የቁጥር መስመር ምስል

ክትትል እና ግምገማ

- የቁጥር መስመርንና የቃል ጥያቄዎችን በመጠቀም ተማሪዎች ቁጥሮችን በቁጥር ጨረር ላይ በቅደም-ተከተል ማስቀመጣቸውን ማረጋገጥ።

ትግበራ 3

በቁጥሮች ቅደም-ተከተል መሰረት የጎደለውን ቁጥር በመሙላት ሌሎች ቁጥሮችን በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ ይለማመዳሉ።

መልመጃ 6

የተሰጠውን ምሳሌ በመመልከት የተሰጠውን ቁጥር ቀዳሚ ወይም ተከታይ ባዶ ቦታ ላይ መሙላት።

መልመጃ 7

በቁጥር ጨረር ላይ የሚገኙ ባዶ ቦታዎችን በተዘለሉ ቁጥሮች መሙላትና ቁጥሮች በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ።

2.4 ቁጥሮችን በአሥር በአሥር መመደብ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ነገሮችን በአምስት በአምስትና በአሥር በአሥር መመደብ

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- ትናንሽ ዱላዎች
- እንባይ

ክትትል እና ምዘና

ተማሪዎች የመመደብና አሥር የማስኮን ጨዋታን እንዲጫወቱና ከዚህ ጨዋታ የሚፈለገውን ችሎታ መጎናፀፋቸውን ማረጋገጥ።

ትግበራ 4

ሥዕሎችን ወይም ነገሮችን በመጠቀም በአምስት በአምስት በማስቀመጥ በአምስት የመመደብን ፅንሰ-ሀሳብን እንዲያጎለብቱ ማድረግ።

መልመጃ 8

የተለያዩ ነገሮችን ወይም ቁሶችን ስብስብ ለተማሪዎች በማቅረብ ተማሪዎቹ በስብስቡ ውስጥ ያሉትን ነገሮች በመቀላቀል በአሥር በአሥር እንዲያስቀምጡ መርዳት።

ተጨማሪ ትግበራ

ሁለት ፍሬሞች እያንዳንዳቸው አሥር አሥር መቆጠር የሚችሉ ነገሮችን መያዝ የሚችሉትን በመጠቀም እነዚህ መቆጠር የሚችሉትን ነገሮች በፍሬሙ ላይ በማንጠልጠል ተማሪዎቹ በአምስት በአምስት ወይም በአሥር በአሥር በመመደብ እንዲቆጥሩ በማድረግ በአምስት ወይም በአሥር በመመደብ ፅንሰ-ሀሳብን እንዲያዳብሩ ማድረግ።

ምዕራፍ 3

መደመር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 18

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ድምራቸው እስከ 20 የሆኑትን ቁጥሮች የተለያዩ ስልት በመጠቀም ይደምራሉ።
- የመደመርን አገላለፅ ይገነዘባሉ።

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ በአከባቢያቸው በሚገኙ ተጨባጭ ነገሮች በመጠቀም ከ 0 እስከ 20 ቁጥሮችን ይደምራሉ። በመቀጠል እየዘለሉ መቁጠርን፣ ቁጥሮችን አንድ ላይ መሰብሰብ እና መሰባሰብ፣ በእጥፍና በእጥፍ የሚቀርቡትን ተማሪዎች እንዲለዩ ለማድረግ ድጋፍ መስጠት አስፈላጊ ነው። የመደመር ችሎታ ለሚቀጥሉት ምዕራፎች መሠረት ስለሆነ ተማሪዎች ድምሮችን መቁጠር፣ መተንተን፣ ድምሮችን መተንተን፣ ቁጥሮችን መሰብሰብ እና መሰባሰብ፣ የተለያዩ መለማመጃዎችን በመለማመድ ተማሪዎች ያገኙትን ዕውቀት እንዲያዳብሩ ማድረግ አስፈላጊ ነው።

ለዚህ ምዕራፍ የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

በአከባቢያችን ከሚገኙ ለመደመር ከሚረዱት መሣሪያዎች ውስጥ (እንደ ቆርኪ፣ ባቁላ፣ እርሳስ፣ ጠጠር፣ ምስሎች፣ ፍላሽ ካርድ)።

3.1 የመደመር ዓረፍተ ነገሮች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- የሁለት ቀላል ስብስቦች ነገሮችን በመቀላቀል ሁሉን ይቆጥራሉ።
- “+” እና “=” ምልክቶች ይለያሉ።

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች ለመደመር ዓረፍተነገር የሰጡትን መልስ ማረጋገጥ።
- ተማሪዎች የተጠቀሙበትን ዘዴ እንዲገልጹ መጠየቅ።

መደመር

የመደመር ትምህርት-ለመጀመር በአከባቢ በሚገኙ ነገሮች ትምህርቱን ቀላል እና በተማሪዎች ዘንድ ተቀባይነቱን ይጨምራል። አንዳንድ ጊዜ በዚህ መመሪያ ውስጥ ያሉት የማይገኙ ከሆነ ሞዴሎችንና ምስሎችን መጠቀም ተማሪዎች ትምህርቱን በቀላሉ እንዲረዱት ይረዳል።

ትግበራ 1

ተማሪዎች ስብስብ ውስጥ ያሉትን ነገሮች በመቁጠር ባዶ ቦታውን መሙላትና ከ 0 እስከ 20 ቁጥሮችን እንዲቆጥሩ ማድረግ።

መልመጃ 1

ቀላል ነገሮች ያላቸውን ሁለት ስብስቦች ለተማሪዎች በማቅረብ፤ ተማሪዎቹ የነገሮቹን ብዛት አንድ በአንድ በመቁጠር ብዛታቸውን እንዲናገሩ እና በመቀላቀል ጠቅላላ የነገሮቹን ብዛት ሀሳብ እንዲገነዘቡ ይደረጋል።

መልመጃ 2

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

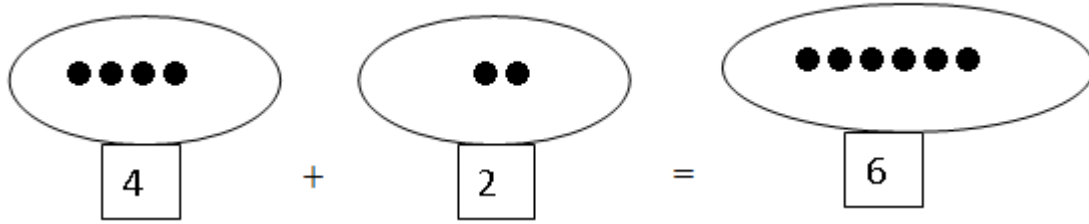
- ከ 1 እስከ 20 ቁጥሮች ቁጠሩ።
- የመጀመሪያ ስብስብ ስንት ወፎች አሉት? ሁለተኛው ስብስብ ስንት አለው? ሦስተኛው ስብስብ ስንት አለው?

ይህንን ሥራ ሌሎች ነገሮችን በመጠቀም የተለያዩ ቁጥሮች ላይ ደጋግመው መሥራት ሀሳቡን በይበልጥ እንዲረዱት ይረዳል።እዚህ ላይ ሦስት ነገሮች በአንድ ጊዜ መሥራት እንዳለብን ማስተዋል አለብን።

- ❖ እያንዳንዱን ስብስብ በመቁጠር ቁጥራቸውን ከሥር መጻፍ።
- ❖ ሁለቱም ስብስቦች ሲቀላቀሉ እንደሚሆኑ ቆጥሮ መጻፍ።
- ❖ ከቆጠሩ በኋላ በመደመር ሥርዓት $3 + 2 = 5$ ከተማሪዎች ጋር ማንበብ።

ይህንን ሀሳብ በማለማመድ መልመጃ 2 እንድሠሩ ከመምህራን ይጠበቃል።መልመጃ 1 ለመሥራት ተማሪዎቹ በዚህ ደረጃ ሥዕሉን ማንሳት ስለማይችሉ በጥቁር ሠሌዳ ላይ የምስሎችን ወደ ነጠብጣብ በመቀየር ተማሪዎቹ ደብተራቸው ላይ ገልብጠው እንዲመልሱ ማበረታታት አስፈላጊ ነው።

ለምሳሌ፤ 4 ሙዝ +2 ሙዝ ይሆናል 6 ነው። ከታች እንደተመለከተው ማቅረብ ይቻላል።

የቡድን ሥራ

የተለያዩ ነገሮችን የያዙ ስብስቦች ለቡድን በመስጠት ተማሪዎች ነገሮቹን ቆጥረው፣ በስብስቡ ውስጥ ያሉትን ነገሮች በመቀላቀል ቆጥረው ድምሩን እንዲያገኙ መድረግ።

3.2 በተከታታይ መቁጠር እና እያለፉ መቁጠር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- ከተሰጠው ቁጥር ቀጥለው ይቆጥራሉ።
- ከተሰጠው ቁጥር ላይ በሁለት፣ በሦስት እና አምስት በመዘለል ይቆጥራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የቁጥሮች ሠንጠረዥ
- የቁጥር መስመር ወይም የቁጥር ጨረር

ክትትልና ምዘና

- ከተሰጠው ቁጥር ቀጥለው እንዲቆጥሩ መጠየቅ ።
- ከተሰጠው ቁጥር ላይ በመዘለል እንዲቆጥሩ መጠየቅ ።

ትግበራ 2

ተማሪዎች ከ 1 በመነሣት 2 በመቀጠል እንዲቆጥሩ እንዲሁም ከ 1 ቁጥር ውጪ በመነሣት 2 በመቀጠል እንዲቆጥሩ ማድረግ ።

ለምሳሌ ፡ ከ 4 ቁጥር በመነሣት 2 በመቀጠል ቁጠር? መልስ 5፣6 ይሆናል። ይህንን በመደመር ዓ/ነገር ስንገልፅ $4+2 = 6$ ይሆናል። በተጨማሪም መልመጃ 3 እና መልመጃ 4 እንደ የቤት ሥራ መስጠት።

ተጨማሪ ሥራ

ተማሪዎች 10 ወይም 12 ነገሮችን የያዘ ስብስብ ይይዛሉ እንበል። ጠራጴዛቸው ላይ ከግራ ወደ ቀኝ እንዲደረግና ንገራቸው። አራት ነገሮችን እንዲቆጥሩ በመንገር በግራ እጅ በመግፋት ወይም በማንሳት የማይታይ ቦታ አስቀምጥ። ወደ ተደበቀው ጣትህን በማሳየት ይህ ስንት ነው? አራት፣ አምስት፣ ስድስት፣ ...በማለት ሌሎች የተበቁትን መደጋገም።

መልመጃ 3

በተሰጠው ቁጥር ላይ አምስት በመቀጠል እንዲቆጥሩ አለማምዳቸው።

ትግበራ 3

ከተሰጠው ቁጥር ላይ በመነሣት ሁለት ሁለት በመዘለል እስከ 10 መቁጠር።

1	3	5	7	9
2	4	6	8	10

መልመጃ 4

ከተሰጠው ቁጥር ላይ በመነሣት ወደ ጎን ሁለት ሁለት በመዘለል የተሰጠውን ሠንጠረዥ እንዲሞሉ አድርግ።

5	7	9	11	13	15
6	8	10	12	14	16
7	9	11	13	15	17
9	11	13	15	17	19
3	5	7	9	11	13

መልመጃ 5

ከተሰጠው ቁጥር ላይ በመነሣት ሦስት ሦስት በመዘለል በመቁጠር ባዶ ቦታውን እንዲሞሉ ያድርጉ

4	7	10	13
5	8	11	14
7	10	13	16
8	11	14	17
10	13	16	19

መልመጃ 6

በቁጥር መስመር ላይ አምስት አምስት በመዘለል እንደሚቆጥሩ ይምሯቸው።

3.3 የ5፣ 6፣ 7፣ 8፣ 9 እና 10 ተደማሪዎች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከአሥር ለሚያንሱ ቁጥሮች ድምራቸው 10 የሆኑ ሁለት ቁጥሮች ይፈልጋሉ።
- ከዘጠኝ ለሚያንሱ ቁጥሮች ድምራቸው 9 የሆኑ ሁለት ቁጥሮች ይፈልጋሉ።
- ከአምስት ለሚያንሱ ቁጥሮች ድምራቸው 5 የሆኑ ሁለት ቁጥሮች ይፈልጋሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ጠጠሮች
- ትናንሽ እንጨቶች

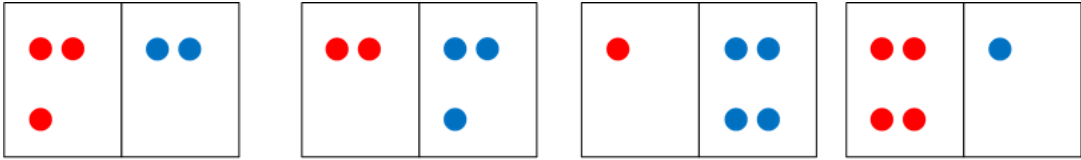
ክትትል እና ምዘና

- ድምራቸው ከ 10 የማይበልጡ የድምሮች ጥያቄ ተማሪዎችህን ጠይቅ።
ለምሳሌ: $3 + 5$ ስንት ነው?
- ድምራቸው ከ 10 የማይበልጡ የድምሮች ጥያቄ ተማሪዎችህን ጠይቅ።
ለምሳሌ: $3 + 6$ ስንት ነው?

ትግበራ 4፣ የ 5 ተደማሪዎች

ድምራቸው 5 የሆኑ በተጨማሪ ሁለት ሁለት ስብስቦችን በማቅረብ ተማሪዎችህን እንዲተገብሩ ይጠይቋቸው።

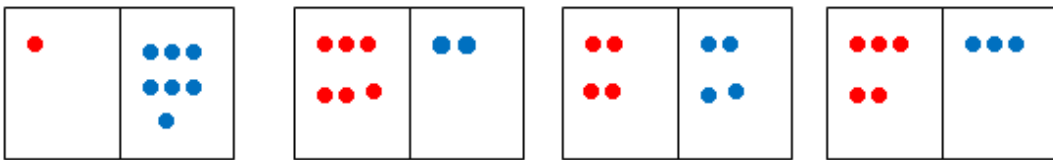
ለምሳሌ፤ 3 ቀይ እና 2 ሰማያዊ የተቀቡ ነጠብጣቦች ድምራቸው 5 መሆኑን በምስል እንደተመለከተው ተማሪዎች ቆጥረው እንዲደምሩ ማድረግ። መልመጃ 7 እንደ የቤት ሥራ ስጣቸው።

ከመልመጃ 7 እስከ 10

ሁለት ቁጥሮች ድምራቸው 6፣7፣8 እና 9 የሆኑትን መፈለግ ነው። ለምሳሌ ፡ የ 8 ድምር እንመልከት። በተለያዩ ትግበራዎች ተማሪዎች በተጨማሪም የሁለት ስብስብ ነገሮች ድምር 8 የሆኑትን በማቅረብ እንዲደምሩ ማድረግ።

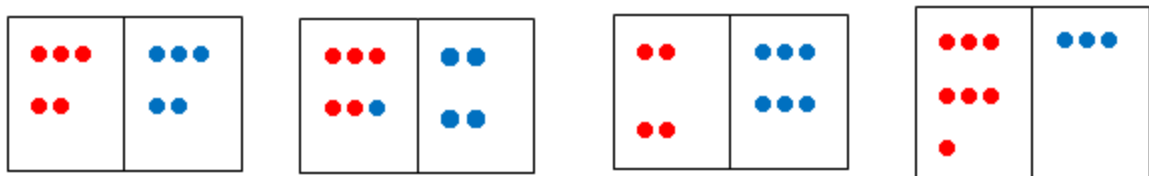
ምሳሌ፤ ቀይ እና ሰማያዊ ቀለሞች ድምራቸው 8 መሆኑን ከታች በምስሉ የታየውን ተማሪዎች እንዲደምሩ ያድርጉ። መልመጃ 11 የቤት ሥራ ይስሩ።

መልመጃ 11፤ የ 10 ተደማሪዎች

ተማሪዎች የተለያዩ ተጨባጭ የሆኑ ድርጊቶችን የሁለቱ ስብስብ ነገሮች ብዛት ድምር 10 የሆኑትን በማቅረብ ቆጥረው እንዲለማመዱ ማድረግ።

ለምሳሌ ፤ 5 ቀይ ነጠብጣቦች እና 5 ሰማያዊ ነጠብጣቦች ድምራቸው 10 መሆኑን ከታች በምስሉ የታየውን ተማሪዎች ቆጥረው እንዲደምሩ ማድረግ።

አስተውል/ዩ፡ ለ 10 ተደማሪዎች ልዩ ትኩረት በመስጠት በቁልፍምምድ ማድረግ እና የተለያዩ ተጨባጭ ምሳሌዎችን በማሳየት ተማሪዎች በመመራመር በአጭር ጊዜ ውስጥ መደመር እንዲችሉ ማድረግ።

3.4 ቁጥሮችን በተደማሪዎች መግለፅ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ሁለት የተለያዩ ቁጥሮችን አንድ ላይ በማምጣት በአንድ ቁጥር ይገልጻሉ።
- አንድ ቁጥር ሁለት የተለያዩ ተደማሪ ቁጥሮች እንዳሉት ይገልጻሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ትናንሽ ዱለዎች፣ ጠጠሮች፣ ባቁላ

ክትትልና ምዘና

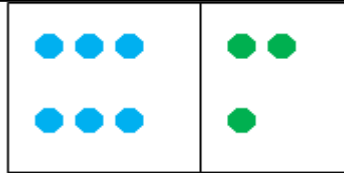
- ድምራቸው ከ 20 የማይበልጥ የተለያዩ የመደመር ጥያቄዎችን ተማሪዎችህን/ሽን መጠየቅ።
ለምሳሌ: $3 + 11$ ስንት ነው?
ለአንድ ቁጥር ተደማሪዎቹን እንዲገልፁ መጠየቅ። ለምሳሌ: $7 = \underline{\quad} + \underline{\quad}$

መልመጃ 12

በዚህ መልመጃ ውስጥ አንድ ቁጥር ሁለት የተለያዩ ቁጥሮች ድምር መሆን እንደሚችል ማሳየት ነው። ከክፍልህ ውስጥ አምስት ተማሪዎች በማንሳት ተማሪዎቹን በሁለትና በሦስት ቡድን ወይም አራትና አንድ ቡድን በመፍጠር የአምስት ጨዋታ ማሳየት ነው። ከምሳሌ ውስጥ አልፎ አልፎ $3 + 2 = 2 + 3$ እና ይህን የመሳሰሉትን እንዲረዱ ማድረግ ለተማሪዎቹ የወደፊት ሥራቸው ቀላል እንዲሆን መሠረት ይጥላል። ከተሰጠው ጥያቄ ውይይት በኋላ ሌሎች ጥያቄዎች መሥራት ይችላሉ።

መልመጃ 13

3ን በመጠቀም ሁለት የተለያዩ የ 7 ተደማሪዎች እንዲፅፉ ተማሪዎችህን/ሽን ይጠይቋቸው። ለምሳሌ: $7 = 3 + 4$ ወይም $7 = 4 + 3$ ይህን ጥያቄ በመድገም የ 7 ን ተደማሪዎች 5ን በመጠቀም እንዲፅፉ መጠየቅ። በዚህ ዓይነት ምሳሌዎች የአንድ ጎን-አንድ ጎን-ሙሉ ዝምድናዎች ለመመሥረት ይጠቅማል። የሁለት ምስሎችን አንድ ላይ በማምጣት አንድ ሙሉ እንዲያገኙ ማድረግ። ለምሳሌ ከምስሉ እንደተመለከተው ስድስት እና ሦስት ብንደምር 9 ይሆናል። ይህንን ትግበራ ለ 6፣ 7፣ 8፣ 9 እና 10 ደጋግመን ማለማመድ አለብን።

መልመጃ 14

በዚህ መልመጃ ውስጥ አንድ ቁጥር የሁለት የተለያዩ ተደማሪ ቁጥሮች ድምር መሆኑን ማሳየት ነው። ከክፍል ውስጥ ዘጠኝ ልጆች በማንሳት በስድስት እና ሦስት ቡድን ወይም በሰባትና በሁለት ቡድን በመፍጠር በጨዋታ የዘጠኝ ተደማሪዎችን ማስተማር ይቻላል።

3.5 እጥፍ እና ወደ እጥፍ የሚጠጋ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፡ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- የተሰጠውን ቁጥር እጥፍ ያውቃሉ።
- ለአንድ የተሰጠ ቁጥር ከቅርብ እጥፍ እና ለአንድ በመደመር ይገልጻሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ትናንሽ እንጨቶች
- ጠጠሮች፣ የሚቆጠሩ የእህል ፍሬዎች

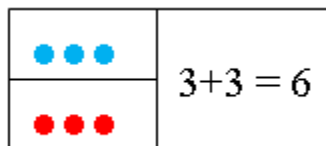
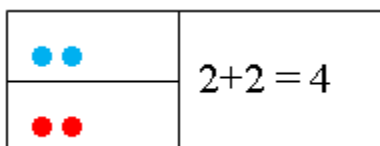
ክትትልና ምዘና

- የተለያዩ ቁጥሮችን እጥፍ መጠየቅ
- ለተሰጠ ቁጥር የቅርብ እጥፍ መጠየቅ

ትግበራ 5

ተማሪዎችን ለመርዳት ተጨባጭ የሆኑ ነገሮች ወይም የተለያዩ ምስሎችን በመጠቀም ቁጥሮችን በመደመር እጥፍ ማድረግ።

ለምሳሌ: $2 + 2 = 3 + 3$ የመሳሰሉት።

መልመጃ 15

ቁጥሮችን በባዶ ቦታ በሙሉት ከ 1 እስከ 10 ያሉ ቁጥሮች እጥፍ እንዲገነዘቡ መርዳት።

የ 1 እጥፍ $1 + 1 = 2$ ነው።

የ 2 እጥፍ $2 + 2 = 4$ ነው።

የ 3 እጥፍ $3 + 3 = 6$ ነው።

የ 4 እጥፍ $4 + 4 = 8$ ነው።

የ 5 እጥፍ $5 + 5 = 10$ ነው።

የ 6 እጥፍ $6 + 6 = 12$ ነው።

የ 7 እጥፍ $7 + 7 = 14$ ነው።

የ 8 እጥፍ $8 + 8 = 16$ ነው።

የ 9 እጥፍ $9 + 9 = 18$ ነው።

የ 10 እጥፍ $10 + 10 = 20$ ነው።

መልመጃ 16

የእጥፍ እና የቅርብ እጥፍ ድምሮችን እንደ $2 + 3$ በቅርብ እጥፍ፣ ከትንሹ ቁጥር እጥፍ ላይ 1 በመደመር ማስገንዘብ ነው። ለምሳሌ ፡ $4+5$ በቅርብ እጥፍ $4 + 4 = 8$ ስደመር 1 ይሆናል። ስለዚህ $4 + 5 = 9$ ይሆናል።

3.6 ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮችን መደመር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- ባለአንድ ዲጅት ቁጥር በአንድ ቁጥር ዲጅት ቁጥሮች ላይ ይደምራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ቆርኪ፣ ብርቱኪን፣ ጠጠር፣ በቆሎ

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎችን የተለያዩ ጥያቄዎች በመጠየቅ ምክንያታዊ መያዎች፣ መተካት፣ እና የምዘና ግንኙነት እንደ ፕሮብሌሞች እንዴት ትፈታለህ? ያሉ።
- እንዴት ወደፊት መቁጠርና ወደኋላ መቁጠር እንደምትችል ልትነግረኝ ትችላለህ? የመደመርን ምንነትና የተማሪዎች የመደመርን አገላለፅ መገንዘባችውን ማመሳከር።

ትግበራ 6

በእያንዳንዱ ስብስቦች ውስጥ ያሉትን ነገሮች ብዛት በመቁጠር በቁጥር መግለፅና በሁለት ቀላል ስብስቦች ውስጥ ያሉትን የነገሮች ብዛት ከመቀላቀል ሁሉን በመቁጠር በመደመር እንዲፅፉ ማድረግ።

መልመጃ 17

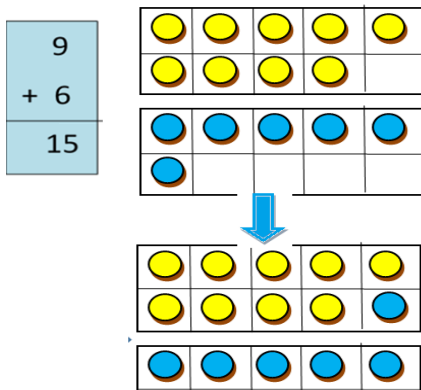
ተማሪዎች ትግበራ 6 በሠሩበት ስልት ይህን መልመጃ መሥራት ይጠበቅባቸዋል።

ምሳሌ፣ $9 + 3 = 12$

መልመጃ 18

ተማሪዎች 10 ላይ የመደመርን ስልት በመጠቀም መደመር እንዲያዳብሩ በ $10 + \underline{\quad}$ ላይ በመነሣት መልሳቸውን ማቀናጀት። ለምሳሌ ፡ $9 + 6$ ተማሪዎች እንዲያስቡ ለማድረግ $10 + 6 = 16$ ፣ 9 ከ 10 በአንድ ያንሳል። ስለዚህ $9 + 6 = 15$ ይሆናል።

3.7. ባለአንድ ዲጅት ቁጥር እና ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን መደመር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮች ከአንድ ዲጅት ቁጥሮች ጋር ይደምራሉ።
- ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮች ከሁለት ዲጅት ቁጥሮች ጋር ይደምራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- እንጨቶች (ትናንሽ ዱላዎች))

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎችን የተለያዩ ጥያቄዎች በመጠየቅ ምክንያታዊ መያዎች፣ መተካት፣ እና የምዘና ግንኙነት እንደ ፕሮብሌሞች እንዴት ትፈታለህ?ያሉ።
- እንዴት ወደፊት መቁጠርና ወደኋላ መቁጠር እንደምትችል ልትነግረኝ ትችላለህ ? የመደመርን ምንነትና የተማሪዎች የመደመርን አገላለፅ መገንዘባችውን ማመሳከር።.

ተጨማሪ ትግበራ

ድምራቸው ያልታወቀ የመደመር ፕሮብሌሞች እንደ $3 + _ = 7$ ያሉ የመደመር ፕሮብሌሞች ወይም ሁለቱም ያልታወቁ $_ + _ = 7$ እና በሌላ ሞዴሎች በመጠቀም ተማሪዎች የአንድ ጎንና የሙሉ መደመርን ትርጉም ይለያሉ።

መልመጃ 19

ከትልቅ ቁጥር በመጀመር መደመር። በተሰጠው ጨረር ላይ ከ1 እስከ 20 ያሉት ቁጥሮች ይታያሉ። ይህን የቁጥር ጨረር በመጠቀም $15 + 3$ ለመደመር ከ 15 ተነስተን ወደፊት 3 በመቁጠር 18 ላይ ከደረሰን መልስ እንዴት እንደምንመልስ ከተወያየን በኋላ መልመጃ 19 መሥራት መልካም ይሆናል።

መልመጃ 20

ባለሁለት ዲጅት እና አንድ ዲጅት ለመደመር ሁለት ባለ 10 ፍሬም በመጠቀም ተማሪዎች ባለሁለት እና ባለ አንድ ዲጅት ቁጥር ድምራቸው ከ 20 የማይበልጡትን መደመር ማለማመድ ።

ዘዴ፡ እንቁቅልሽ (puzzles) መከተል ያለብን መመሪያ

1. ሙሉውን ክፍል 6 ወይም በ 8 ተማሪዎች መመደብ።
2. ሰባት ፍላሽ ካርዶች በማዘጋጀት ከላያቸው ከ 1 እስከ 7 ያሉትን ቁጥሮች በመጻፍ ለየቡድኑ መስጠት።
3. ከታች ያለውን ምስል በመሥራት በክፍሉ ግድግዳ ላይ መለጠፍ።
4. በሥዕሉ እንደተመለከተው ሦስት ሦስት ቁጥሮች በማገናኘት ድምራቸው 12 በሆኑ ቁጥሮች እንዲሞሉ
5. የተሰጠውን ሥራ ቀድሞ የሠራ አሸናፊ ይሆናል።

ምዕራፍ 4

መቀነስ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 20

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- የተለያዩ ዘዴዎች በመጠቀም ቁጥሮችን ይቀንሳሉ።
- በመደመር እና መቀነስ መካከል ያለውን ዝምድና ያስተውላሉ።

መግቢያ

መቀነስ በተማሪዎች የዕለት ዕለት ኑሮ ውስጥ ቁርኝነት አለው። ተማሪዎች መቀነስን በግዥና ሽያጭ ውስጥ በአካባቢያቸው በብዛት ሥራ ላይ ላይ ሥራ ላይ ስለሚያውሉ በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ስለ መቀነስ የተለያዩ ግንዛቤ እንዲይዙ ማድረግ አስፈላጊ ይሆናል ።

ይህ ምዕራፍ ሁለት በሁለት እና ሦስት በሦስት ወደኋላ መቁጠር፣ ቁጥሮችን ማክፋፈል፣ ሁለትና አንድ ዲጅት ቁጥሮችን መቀነስ፣ የመደመር እና መቀነስ ፕሮብሌሞች መሥራት ወዘተ ርዕሶች ላይ ተማሪዎች ያላቸውን ግንዛቤ በማጠናከር ለወደፊት ማዘጋጀትን ይጠይቃል።

ለዚህ ምዕራፍ የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- እርሳስ፣ ጠጠሮች
- የቁጥር ቤቶች የሚያሳይ ትልቅ ሠንጠረዥ፣ የቁጥር ጨረር ወይም መስመር
- የተለያዩ ሞዴሎች ተጨባጭ የሆኑ ነገሮች፣ አባካስ፣ ምስሎች ወይም የፍላጎት ካርዶች ለመቀነስ ፅንሰ-ሀሳብ ለማዳበር የሚረዱ።

4.1 በሁለት በሁለት እና በሦስት በሦስት ወደኋላ መቁጠር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከተሰጠ ቁጥር በመነሣት ሁለት በሁለት ወደኋላ ይቆጥራሉ።
- ከተሰጠ ቁጥር በመነሣት ሦስት በሦስት ወደኋላ ይቆጥራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ጠጠሮች ፣ እንጨቶች፣ የተለያዩ እህሎች

ክትትል እና ምዘና

- ከ 20 በመነሣት ተማሪዎች በሁለት ሁለት፣ በሦስት ሦስት ወይም በአምስት አምስት ወዳኋላ ማስቆጠር።
- እንዴት ወደፊት ወደኋላ እንደምትቆጥር ላትነግረኝ ትችላለህ ?

ትግበራ 1

ተማሪዎች በቁጥር መስመር ላይ ከተሰጠው ቁጥር በመነሣት ሦስት በሦስት እየዘለሉ ወደኋላ በመቁጠር ፣ ወደተለመደው ሠንጠረዥ መሙላት እንዲሄዱ መርዳት።

መልመጃ 2

አምስት በአምስት ወደኋላ እንዲቆጥሩ መርዳት

4.2 የመቀነስ ዓረፍተ ነገሮች

የተሰጠው ክፍል ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- የ“—“ ምልክት ያውቃሉ።
- የመቀነስ ዓረፍተ ነገር ይመሠርታሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የነጥብ ሠንጠረዥ፣ ሙዝ፣ ሎሚ

ክትትል እና ምዘና

- ተማሪዎች በመቀነስ ዓረፍተ ነገር የሚሰጡትን መልስ ማረጋገጥ።

ትግበራ 2

በዚህ ትግበራ ውስጥ ሁለት የተለያዩ ቀለም ያላቸው ነጥቦች አሉ። ተማሪዎች ከዚህ በፊት የቀይና ሰማያዊ ነጠብጣብ ብዛት ቆጥረው በመደመር ዓረፍተ ነገር መፃፍ ተምረው ነበር። በዚህ ክፍል ደግሞ ከሙሉ ነጠብጣብ ላይ በክፍል (ቀይ ነጠብጣብ) በማንሣት የቀሩትን በመቁጠር በመቀነስ ዓረፍተ ነገር እንዲፅፉ መርዳት ነው።

ለምሳሌ

	$7 - 2 = 5$
---	-------------

መልመጃ 3

ተማሪዎች “-“ ምልክት በመማር ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮች በክፍል እና ሙሉ በእኩል ይሆናል ምልክት እንዲፀፋ ማድረግ።9 - 4=5

መልመጃ 4

ተማሪዎች ወደኋላ በመቁጠር ከመቀነስ ጋር ያላቸውን ግኑኝነት እንዲገነዘቡ መርዳት።

ለምሳሌ

- ሀ. 2 ለመቀነስ፤ ወደኋላ ሁለት መቁጠር
- ለ. 3 ለመቀነስ፤ ወደኋላ ሦስት መቁጠር
- ሐ. 6 ለመቀነስ፤ ወደኋላ ስድስት መቁጠር

4.3 ቁጥሮችን መከፋፈል

የተሰጠው ክፍል ጊዜ: 2

ብቃት፤ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ቁጥሮችን መከፋፈል ይገነዘባሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ጠጠሮች፣ባቂላ፣እንጨት/ትናንሽ ዱላዎች

ክትትል እና ምዘና

- ተማሪዎች ቁጥሮች መከፋፈል መገንዘባቸውን ማረጋገጥ።
- ምን ያህል ከላይ በዚህ መገንዘባቸውን መለየት።

መልመጃ 6

በተሰጠው ምሳሌ ላይ በመመርኮዝ በክብ ውስጥ ከተሞሉት ቁጥሮች መሐል ላይ ካለው መልስ እንዴት እንደሚያስገኙ ማለማመድ።

ትግበራ 3

በተሰጠው ምሳሌ ላይ በመመርኮዝ ከአንድ ሙሉ ነገር ላይ የተወሰነ በማንሳት የቀረውን ለመለየት ይረዳል።

4.4 ባለአንድ ዲጅት ቁጥሮችን ማቀናነስ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፡ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮች ከትልቁ ትንሹን ይቀንሳሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

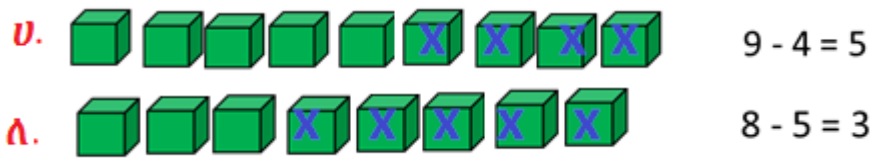
- የቁጥር መስመር
- ትናንሽ ዱላዎች፣ እህሎች (የሚቆጠሩ) ወይም ትላልቅ የሆኑ እንጨቶች

ክትትል እና ምዘና

- ተማሪዎቹ የተገበሩትን የተለያዩ ዘዴ መጠየቅ።
- የተለያዩ የመቀነስ ጥያቄዎች መልሳቸው ከ 20 የማይበልጡትን ተማሪዎች መጠየቅ።
ለምሳሌ ፡8 - 3 ስንት ነው?

ትግበራ 4

በመቀነስ ፅንሰ-ሀሳብ ተማሪዎችን ለማስተማር ማሳነስ (ማስቀረት) የሚሉ ሀሳቦች በመጠቀም ችሎታውን እንዲያዳብሩ መጀመሪያ ከነበሩበት የምስል ቀለሞች ውስጥ የ”X” ምልክት ያለበትን በማንሳት የቀሩትን እንዲቆጥሩ ማድረግ ነው። ይህንንም ቆርኪ፣ ጨሌ፣ በመሳሰሉት በማያያዝ መጠቀም እንችላለን። ይህም የመቀነስን ፅንሰ-ሀሳብ ግልፅ ያደርጋል።

መልመጃ 7፣ ቁልቁል መቀነስ

በተሰጠው ምሳሌ ላይ በመመርኮዝ መቀነስ እንዲችሉ መምራት።

መልመጃ 8

ተማሪዎች በቁጥር መስመር ላይ ከሚቀነስበት ተቀናሽ ቁጥር በመነሣት ወደኋላ የቀናሽን ያህል እንዲሄዱ ማድረግ። ምሳሌ 20 - 7 ቢንወስድ ቀናሽ 7፣ ተቀናሽ 20 ስለዚህ በቁጥር መስመር ላይ ከ 20 ተነስተው 7 ወደኋላ ሄደው የሚደርሱበት ቦታ ያለው ቁጥር የ 20 እና የ 7 ልዩነት መሆኑን መገንዘባቸውን መመርመር አስፈላጊ ነው። ይህ በምልክት ሲገለፅ 20-7 መሆኑን ተማሪዎችን ማስገንዘብ ነው።

4.5 ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ማቀናነስ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፡ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከ20 የሚያንሱ ባለሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ያቀናንሳሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የዱላዎች እስር እና አንዶች

ክትትል እና ምዘና

- ተማሪዎች የተጠቀሙበትን ልዩ ልዩ ዘዴዎች መጠየቅ ።
 - መልሳቸው ከ 20 የማይበልጡ የመቀነስ ጥያቄዎችን መጠየቅ።
- ለምሳሌ፤ 19 – 3 ስንት ይሆናል?

መልመጃ 9

በተሰጠው ጥያቄ ላይ በመመርኮዝ ልዩነቶችን በባዶ ቦታ እንዲሞሉ ማድረግ።

መልመጃ 10

ከ10 እስከ 20 ያሉት ቁጥሮች በጨረር(መስመር) ላይ በመጻፍ ከተቀናሽ በመነሣት የቀናሽ ያህልን ወደግራ በመሄድ ልዩነት ማግኘት ።

መልመጃ 11

በቦታ ዋጋ ቁጥሮችን ማቀናነስ።

0	እሥር	አንድ
15	1	5
-11	1	1
<hr style="width: 50%; margin: 0;"/>	4	
<hr style="width: 50%; margin: 0;"/>		

A	እሥር	አንድ
16	1	6
-15	1	5
<hr style="width: 50%; margin: 0;"/>	1	
<hr style="width: 50%; margin: 0;"/>		

4.6 የመደመርና የመቀነስ ግንኙነት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፡ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- በመደመርና መቀነስ መካከል ያለውን ግንኙነት ይገነዘባሉ፡፡

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ጠጠሮች፡ የተለያዩ የሚቆጠሩ የእህል ዘሮች

ክትትል እና ምዘና

- ተማሪዎች የሚጠቀሙበትን የተለያዩ ዘዴዎች መጠየቅ
- መልሳቸው ከ 20 የማይበልጡ የመቀነስ ጥያቄዎች መጠየቅ፡፡

ምሳሌ : $19 - 5$ ስንት ይሆናል?

ትግበራ 5

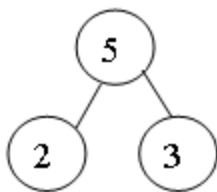
መቀነስ የመደመር ግልባጭ መሆኑን ማወያየት ፡፡

ምሳሌ : $8 + 4 = 12$ ፤ ስለሆነ፡ $12 - 8 = 4$ እንደመነሻ እንዲሁም ተጨባጭነት ባለው መንገድ መጠቀም፡፡

$8 + 4 = 12$ በሚለው ውስጥ 8 የጠቆሩ ምስሎች እና ያልጠቆሩ ምስሎችን ስናቀላቅል 12 እናገኛለን፡፡ እንደዚሁም ደግሞ ከ12 ምስሎች ውስጥ 8 የጠቆሩትን ስንቀንስ 4 ያልጠቆሩት ምስሎች ይቀራሉ ማለት ነው፡፡ $8 + 4 = 12$ ፤ ስለሆነ፡ $12 - 8 = 4$ የመደመር እና የመቀነስ ግንኙነት ያሳያል፡፡

መልመጃ 12

የመደመርና መቀነስ ግንኙነት ለማወቅ በቅርንጫፍ ዘዴ መጠቀም፡፡

$$2 + 3 = 5 \quad 5 - 3 = 2$$

$$3 + 2 = 5 \quad 5 - 2 = 3$$

ተጨማሪ ሥራ

እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች በቀመሮች ፀባይ በመጠቀም መደመርና መቀነስ መጠቀም (የመደመር የቦታ ቅይዘት ፀባይ፣ የመደመር የተጣማጅ ፀባይ)፣ ተማሪዎች እነዚህ ቁጥሮች/አባባሎች/ መጠቀም አይጠበቅባቸውም፡፡

4.7 የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከ20 የሚያንሱ ባለሁለት ደጅት ቁጥሮችን ያቀናንሣሉ፡፡

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ብርቱኳን፣ ሙዝ፣ እርሳስ

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች በመደመር ፕሮብሌሞች ላይ የተሰጡትን መልስ ከተጠየቀው ጥያቄ ውጪ ያላቸውን ግንዛቤ ማየት፡፡
- ከ20 የማይበልጡ መልስ ያላቸውን የተለያዩ የመቀነስ ጥያቄዎች መጠየቅ፡፡ ምሳሌ፡
13-7 ስንት ይሆናል?

መልመጃ 13

የዚህ መልመጃ ትልቁ ዓላማ ተማሪዎች ምስሎችን በማየት የመደመርና የመቀነስ ጥያቄዎችን እንዲሠሩ ለማድረግ ነው፡፡ የቃላት ፕሮብሌሞችን በመሥራት የተጠቀሙበትን ዘዴ እና መፍትሔ አቅጣጫ ይገልጻሉ፡፡ የቃላት ፕሮብሌሞች መደመር፣ ከላይ መውሰድ፣ ማቀራረብ (ማገጣጠም) መለያየት እና ማወዳደርን በውስጣቸው የያዙትን መፍትሔ ለመፈለግ መልሳቸው ከ 20 የማይበልጡ የመደመርና የመቀነስ ዓረፍተ ነገሮችን ይጠቀማሉ፣ ምስሎች ይጠቀማሉ፣ ላልታወቁ ቁጥሮች (ለተለዋዋጮች) ቁጥርን ይተካሉ፡፡

ምዕራፍ 5

እስከ 100 ያሉት ቁጥሮች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 21

የመማር ውጤቶች፣ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፣

- የተለያዩ ዘዴዎች በመጠቀም ቁጥሮችን ይቆጥራሉ።
- የቁጥሮችን ቦታ ዋጋ በንዕስ ይገነዘባሉ።

መግቢያ

ባለፉት ምዕራፍ ትምህርት ውስጥ ተማሪዎች ከ 1 እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች መጻፍ፣ ማንበብ፣ በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ እና ማወዳደር ተምረዋል። እንደዚሁም የመደመር እና የመቀነስ ስሌትን በዚህ ቁጥሮች ላይ መጠቀምን እንዲያውቁ ተደርገዋል። በዚህ ምዕራፍ እስከ 100 ያሉትን ቁጥሮች መቁጠር፣ የ10 ብዜቶች፣ እስከ 100 ያሉትን በቅደም-ተከተል ማስቀመጥ እና የአንድ ቤት እና የአሥር ቤት ይማራሉ።

ለዚህ ምዕራፍ የሚያስፈልጉ የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- 10 አንድ ላይ የታሠሩ እንጨቶች፣ አባከስ፣ ጠጠሮች ወይም መቆጠር ከሚችል ነገር የተዘጋጀ፣ ፍላጎት ካርድ የ 10 ብዜቶች እስከ 100 ከላያቸው የተጻፉባቸው።

5.1 የ10 ብዜቶች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- በ 10 ብዜቶች ይቆጥራሉ።

የትምህርት ምርጃ መሣሪያዎች

- 10 በ 10 የታሠሩ እንጨቶች

ክትትልና ምዘና

- በትክክል ቁጥሮች መቁጠራቸውን ማዳመጥ

ትግበራ 1

10 የታሠሩ እንጨቶች ማዘጋጀት። አንድ እስር 10 ቁጥርን እንደሚተካ ግልፅ ማድረግ። ሁለት እስር ማለት $10 + 10 = 20$ መሆኑን ካስገነዘብክ/ሽ በኋላ እስከ 50 ያሉትን የ 10 ብዜቶች እንዲያነቡና እንዲፅፉ ማድረግ።

መልመጃ 1

በአስር በአስር የተቀመጡ ሣጥኖች ወይም እንጨቶች ማዘጋጀት። ሣጥኖቹን ወይም እንጨቶቹን አስር በአስር በመቁጠር የ 10 ብዜቶችን እንዲለዩ መርዳት።

መልመጃ 2

ተማሪዎች የአስር ብዜቶችን በመቁጠር፣ ትንሽ አስሮች ያለውን ለይቶ እንዲገነዘቡ መርዳት።

ትግበራ 2

10 የታሠሩ ዱላዎች ማዘጋጀት። አንድ እስር 10 እንደሚተካ ግልፅ ማድረግ። ስድስት እስር ማለት 60፣ 7 እስር ማለት 70፣ 8 እስር ማለት 80፣ 9 እስር ማለት 90 መሆናቸውን በትክክል ከስገነዘብክ በኋላ ተማሪዎች ይህንን እስር በመቁጠር ከ60 እስከ 90 የሉትን የ10 ብዜቶች እንዲያነቡና እንዲፅፉ ማድረግ።

መልመጃ 3

ተማሪዎች በቂ ግንዛቤ እንዲኖራቸው እስከ 100 የያዘ ሠንጠረዥ በማቅረብ 10 በ 10 እንዲቆጥሩ መበረታታት።

5.2 እስከ 100 ያሉ ቁጥሮችን ማንበብ እና መጻፍ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 6

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- እስከ 100 የሉትን ቁጥሮች በቃላት ይቆጥራሉ።
- ከ21 እስከ 100 የሉትን ሙሉ ቁጥሮች በምልክትና በቃላት ያነባሉ። ይፅፋሉ።
- ልቆጠር በምችል ነገር በመጠቀም ቁጥሮችን ይቆጥራሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የዱላዎች እስር በአስሮችን እና በአንድ
- የቁጥር ሠንጠረዥ

ክትትልና ምዘና

እስከ 100 ቁጥሮች የያዘ ቻርት/ሠንጠረዥ በማቅረብ ተማሪዎች ተከተታይ ቁጥሮችን በትክክል መቁጠርና መፃፋቸውን በመለያት ተማሪዎች መለማግደቻውን ማረጋገጥ፡፡

ትግበራ 4

በአከባቢዎችን ከሚገኙት ነገሮች ውስጥ ትናንሽ እንጨቶች አሥር በአሥር የተሰራና ያልታሰረ በመዘጋጀት ለተማሪዎች አከፋፍልና ከ11 እስከ 20 ያሉትን ቁጥሮች በመቁጠር መልመጃ 5 ለመስራት ማመቻቸት፡፡

መልመጃ 5

ክፍሉን ከ6 እስከ 10 ተማሪዎች በቡድን በመመደብ፣ ቁጥራቸው ብዙ የሆኑ እንጨቶችን ለቡድኖች መስጠትና እንዲሁም ማሰሪያ መከፋፈል፡፡ እንጨቶቹ አስር በአስር እንዲያሰሩ እና ስንት አስሮችና ስንት አንዶች እንደላቸው መጠየቅ፡፡ በመጀመሪያ 2 አስሮችና 1 አንዶች፣ 2 አስሮችና 2 አንዶች፣ 2 አስሮችና 3 አንዶች ፣ እስከ 2 አስሮችና 9 አንዶች በማቀናጀት፡ ከ21 እስከ 30 ያሉትን ቁጥሮች እንዲያነቡ ማድረግ እና መልመጃ 6 የቤት ሥራ መስጠት፡፡

መልመጃ 7፣ (መከተል ያለብን መመሪያ)

ከ 5 እስከ 7 የሆነ የተማሪዎች ቡድን መመስረት፡፡ ኪዩቦች ወይም በተጨማሪም በአከባቢ የምገኙ ነገሮችን በብዛት አዘጋጅቶ ለተማሪዎች መስጠት፡፡ኪዩቦች በአከባቢ በሚገኙ ተጨባጭ ነገሮችን አስር በአስር እንዲያነቡ ማድረግ፡፡ በመጀመሪያ 3 አስሮችና 1 አንድ፣ 3 አስሮችና 2 አንዶች፣ 3 አስሮችና 3 አንዶች፣ እስከ 3 አስሮችና 9 አንዶች በማቀናጀት፡ ከ31 እስከ 39 ያሉትን ቁጥሮች እንዲያነቡ ማድረግ እና መልመጃ 8 የቤት ሥራ መስጠት፡፡

መልመጃ 9

ተማሪዎች ግንዛቤ እንዲያገኙ በተለያዩ ነገሮች፣ ስዕሎች፣ የእንጨት እስሮች፣ ጡብ፣ የቁጥር መስመር፣ የአስር ፍሬን ከተሰጡት ቁጥሮች ጋር በማዛመድ እንዲያስቀምጡ ማድረግ፡፡

መልመጃ 10

ቅደም ተከተላቸውን በመጠበቅ እስከ 50 ያሉትን አንዶች በመቁጠር እንዲሞሉ ማስያዝ፡፡

መልመጃ 11

አስሮችና አንዶችን አንድ ላይ እንዲቆጥሩ መምራት።

ትግበራ 5

ተማሪዎች ቻርት ወይም እስከ 100 ቁጥሮች የያዘ ሠንጠረዥ ግድግዳ ላይ በመለጠፍ ተራ በተራ እንድያነቡ መርዳት።

መልመጃ 12

ከተሰጠው ቁጥር ላይ በመነሳት አስር በአስር እንዲቀጥሉ ወይም ቆጥሮ የሚያገኙበትን ዘዴ መንገርና ሠንጠረዥን እንዲሞሉ መርዳት።

5.3 የቁጥሮች ቅደም ተከተል

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 5

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ቁጥሮችን እስከ 100 ድረስ በቅደምተከተል ያስቀምጣሉ።
- በቁጥሮች ቅደም ተከተል በመጠቀም የቁጥሮችን ቅደም ተከተል ይለያሉ።
- የቁጥር ቤቶችና ብዛት በመነጻጸር በጭንቅላታቸው ውስጥ የፈጠረውን የቅደም ተከተል ዕውቀት ይጠቀማሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የቁጥር ሠንጠረዥ
- ቁጥር የተፃፈባቸው ካርዶች
- የትናንሽ እንጨቶች እስር በአስሮችና አንዶች።

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች ቁጥሮችን በቅደም ተከተል ማስቀመጣቸውን ማረጋገጥ።

ትግበራ 6

የተወሰኑ የቻርት ክፍሎች በማዘጋጀት ተማሪዎች የተዘለሉትን ቁጥሮች እንዲሞሉ ማድረግ በተለያዩ የክብደት ደረጃ ማቅረብ።

51	52	53	54	55	56	57	58	59	60
61	62	63	64	65	66	67	68	69	70
71	72	73	74	75	76	77	78	79	80

መልመጃ 13

ከተሰጡት 3 ቁጥሮች ትንሹን ቁጥር በመለየት ክብ መስራት ወይም ከስሩ እንዲያሰምሩ መጠየቅ።

መልመጃ 14

ከተሰጡት 3 ቁጥሮች ትልቁን ቁጥር በመለየት ክብ መስራት ወይም ከስሩ እንዲያሰምሩ መጠየቅ።

ትግበራ 7

መከተል ያለብን መመሪያ

1. ሬክታንግል እኩል በሆኑ 80 ክፍሎች ከፋፍሎ ማዘጋጀት እና የተወሰኑ ቁጥሮች በመሙላት ተማሪዎች የቀረውን እንዲሞሉ በጥቁር ሰሌዳ ወይም በግድግዳ ላይ መለጠፍ።
2. 90 ፍላሽ ካርዶች አያንዳንዳቸው ከ 11 እስከ 100 ካሉት 1 ቁጥር የተፃፈባቸው ለተማሪዎች ማከፋፈል።
3. መምህራንም ከ 4 እስከ 5 ፍላሽ ካርዶች በመውሰድ ቅደምተከተላቸውን በመጠበቅ ከተማሪዎቹ ቀደም ብለው ይለጥፋሉ።
4. መምህሩ/ሯ ባስቀመጣው/ጠችው ቅደም ተከተል መሰረት ተማሪዎች ተራቸውን ጠብቀው እንዲለጥፉ ማድረግ።
5. የሚያስቸገረቸው ከሆነ እስከ 100 የተሞለውን ሬክታንግል ግድግዳ ላይ መለጠፍ።

መልመጃ 15: ፍላሽ ካርድ በመጠቀም

የተለያዩ ቀለም ያላቸው ካርዶች እና ቁጥር የተፃፈባቸውን ከ 5 እስከ 8 ተማሪዎች የያዘ ቡድን በመስራት ማከፋፈል እና በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡ ማድረግ።

መልመጃ 16

ተማሪዎች የተሰጡትን ቁጥሮች ከትንሽ ወደ ትልቅ ወይም ከትልቅ ወደ ትንሽ በቅደም ተከተል እንዲያስቀምጡ ማድረግ።

ለምሳሌ፣ 65 ፣ 62 ፣ 68 ፣ 86

መልስ፣ 62 < 65 < 68 < 86

ትግበራ 8

የተሰጡትን ምስሎች በቅደም ተከተላቸው መሰረት መጀመሪያ መሆን የለበትን 1ኛ፣ የሚቀጥለውን 2ኛ፣ በዚህ መሰረት 3ኛ፣ 4ኛ፣ ... እያሉ ደረጃ በመስጠት እንዲያስቀምጡ ማድረግ። ስለዚህ፡

ሀ. ዶሮ 5ኛ	ለ. ዳክዬ 6ኛ	ሐ. በግ 4ኛ
መ. ግመል 1ኛ	ሠ. በሬ 3ኛ	ረ. ፈረስ 2ኛ

መልመጃ 17

የተለያዩ ዱላዎችን በርዝመታቸው ቅደም ተከተል ተማሪዎች እንዲያስቀምጡ ማድረግ።

5.4. የአንድ ቤትና የአሥር ቤት ዋጋ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ፡ 6

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- የተሰጠው ሙሉ ቁጥር ውስጥ አስሮች እና አንዶች እንዳሉ ይገልጻሉ።
- ሞዴሎችን በመጠቀም የአስርና የአንድ የቦታ ዋጋ ይገልጻሉ።
- የቁጥሮችን አንድ ጎንና ሙሉ በመደባለቅ ይቆጥራሉ።
- በሁለት ድጂት ቁጥሮች ውስጥ የቦታ ዋጋ ይናገራሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የቦታ ዋጋ ሠንጠረዥ
- አባክስ

ክትትልና ምዘና

- በሙሉ ቁጥር ውስጥ ስንት አስሮችና ስንት አንዶች እንዳሉ ይናገራሉ።
- ሞዴሎች በመጠቀም አስርና አንድ ቤትን ይገልጻሉ።
- የአንድ ጎንና ሙሉ በመደባለቅ በመቁጠር፣ በሁለት ድጂት ቁጥር ውስጥ የቦታ ዋጋቸውን ይገልጻሉ።

ትግበራ 9

በተጨማሪም ከአከበቢያችን ከሚገኙት ነገሮች ውስጥ እንደ ትናንሽ እንጨቶች፣ ጠጠሮች በማዘጋጀት ለተማሪዎች ማከፋፈል። እነዚህን ተጨማሪ ነገሮች አስር በአስርና በአንድ አንድ በማስቀመጥ ተማሪዎቹ በቁጥር እንዲገልጹ ማድረግ።

መልመጃ 18

የተሰጠውን ምሳሌ በደንብ ካስገነዘብክ ቦኒሳ የቀሩትን እንዲሞሉ ማድረግ።

መልመጃ 19

የተለያዩ ሞዴሎችን በመጠቀም ተማሪዎች የቤቶችን ፅንሰ ሐሳብ እንዲያደብሩ ማድረግ።

	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
42		

መልመጃ 20

ለተማሪዎች የክብሪት እንጨቶች ወይም ቀጫጭን እንጨቶች በመስጠት ከአስር በታች እስኪሆን ድረስ አስር በአስር በመቁጠር አስር እንዲያስቀምጡ ንገራቸው። ጥያቄ። “ስንት አስርና ስንት አንድ አለ?”.

አንድ		አሥር	አንድ
13	→	1	3
●●●●●●●● ●●●●●●		●●●●●● ●●●●●●	●●●

መልመጃ 21

ተማሪዎች ቤቶችን በመጠቀም እስከ 99 ያሉትን ቁጥሮች የተለያዩ ውክልና በመውሰድ ማወዳደር እንዲችሉ መርዳት። ምሳሌ ከታች እንደተመለከተው ሠንጠረዥ 52፣ 5 አስሮች እና 2 አንዶች አሉት።

52	የአመር ቤት	የአንድ ቤት	48	የአመር ቤት	የአንድ ቤት
	5	2		4	8

5 አመሮች > 4 አመሮች ስለሆነ 52 > 48 ይሆናል።

ተጨማሪ ሥራ
 የተለያዩ ብዛት ያላቸውን ካርዶች በመጠቀም ወይም በሠንጠረዥ ላይ በመጻፍ የቦታ ዋጋ እንዲናገሩ መጠየቅ።

ምዕራፍ 6

እስከ 100 ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 21

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ድምራቸው ከ 100 የማይበልጡ ባለ ሁለት ዲጅት ይደምራሉ።
- ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮችን ከባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮች ላይ ይቀንሳሉ።
- ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ከባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮች ላይ ይቀንሳሉ።

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ በአከባቢያቸው የሚገኙትን ተጨባጭ ነገሮችን በመጠቀም ድምራቸው እስከ መቶ የሚሆኑ ቁጥሮችን ይደምራሉ፤ ይቀንሳሉ። በተጨማሪም የቃል ፕሮብሌሞችን ተማሪዎች መፍታት እንዲችሉ እርዳታ ማድረግ ያስፈልጋል። የመደመርና የመቀነስ ክህሎት የሁለተኛ ክፍል ትምህርትን ቀጥሎ ለመማር መሰረት በመሆኑ፤ ተማሪዎች ድምርን በመቁጠር፤ ድምሮችን ያስፋፋሉ፤ የተለማማዱትን የተለያዩ ፕሮብሌሞችን በመጠቀም ያገኙትን እውቀት እንዲያደብሩ ማድረግ ይቻላል።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- መፃፊያ፣ ጠጠር..
- የተለያዩ ፍላጎት ካርዶች.
- በትልቁ የተዘጋጀ የቁጥር ቤቶችን የሚገልጽ ካርታ.

6.1 ባለ አንድ ዲጅት እና ባለሁለት ዲጅቶች ቁጥሮችን መደመር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 5

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ባለ አንድና ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ይደምራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የታሠሩ ባለ አስርና ባለ አንድ ዱላዎች
- ቁጥር የተጻፈባቸው ፍላጎት ካርዶች

ክትትልና ምዘና

- ባለ አንድና ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮች መደመርን ማረጋገጥ

ትግበራ 1

መልመጃ አንድን ከመስራት በፊት በምዕራፍ 4 ስር የተማሩትን የተወሰነ ቀላል የሆኑ የመደመር ዓረፍተ ነገሮችን ደጋግሞ መለማመድ ይጠቅማል። በመቀጠልም በምዕራፍ 6 ውስጥ፣ ተማሪዎች ቁጥርን መደመር እንዲችሉ ማድረግ ነው። ከተማሪዎች የሚጠበቀው የተሰጠውን ምሳሌ በመጠቀም ባዶ ቦታ ትክክለኛ የሆነውን ቁጥር መሙላት ነው። ተማሪዎች ትክክለኛ መልስ ማግኘታቸውን በመከታተል፣ ትክክል ካልሆኑ እንደገና እንዲሰሩ ማድረግ ነው።

ለምሳሌ፣ 11 + 6 ለማግኘት 11 ዶት ላይ 6 ዶት መጨመርና በመቁጠር 17ን እናገኛለን።
ነጥቦቹም 11፣ 12፣ 13፣ 14፣ 15፣ 16፣ 17

መልመጃ 1

መልመጃ 1 ለመለማመድ መመሪያን መከተል ያስፈልጋል።

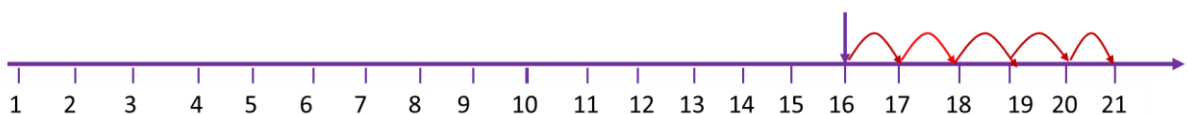
1. ተማሪዎች በአስር አስር የተሰሩ እንጨቶችንና ሌላ እንጨት እንዲያዘጋጁ ማድረግ።
2. የአስር ቤትና የአንድ ቤትን እንዲለዩ ማድረግ። ይህም አስር ቤት አራት = 40 እና አንድ ቤት ዘጠኝ = 9
3. መደመር በአጠቃላይ አሥር 4 ቤት እና ባለ አንድ ቤት 9 ድምር 49 ይሆናል።
4. በመጨረሻም $40 + 9 = 49$ ይሆናል።

መልመጃ 2፣ የቁጥር መስመርን በመጠቀም መስራት

ተማሪዎች የሚቆጠራውን ነገሮችንና የቁጥር መስመሮችን በመጠቀም ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮችን ከባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮች ላይ መደመር እንዲለማማዱ ሁኔታዎችን ማመቻቻት።

- ሀ. ተማሪዎችን በሁለት ሁለት ማደራጀት።
- ለ. የቁጥር መስመር ከ 0 እስከ 100 የያዘውን ማዘጋጀት።
- ሐ. የሚደመሩ ቁጥሮችን በፍላጎትና ማዘጋጀትና ለተማሪዎች መስጠት።
- መ. ተማሪዎች የሚደመሩ ቁጥሮችን መለየታቸውን ማረጋገጥ።
- ሠ. ተማሪዎች በቁጥር መስመር ላይ ከትልቅ ቁጥር በመነሳት ወደ ፊት ተደማሪ ቁጥርን እስኪደርሱ ድረስ እንዲሄዱ ማድረግ።

ምሳሌ፣ $16 + 5 = \underline{\hspace{2cm}}$

መልመጃ 3

ተማሪዎች በአለኝ መደመርን እንዲለማመዱ ማድረግ። ለምሳሌ $37 + 6$ በመመደብ ከ 37 ውስጥ; 3ን እንደ አሥር ቤት እና 7ን እንደ አንድ ቤት በመውሰድ አንድ ቤቶችን እንዲደምሩና ስደመሩም $6 + 7 = 13$; 1 አስር ቤት እና 3 አንድ ቤት ስለሚሆኑ፤ የመጀመሪያ ባለ አስር 1ን ከመጀመሪያ 3 አስር ጋር ስደመሩ 4 አሥር ቤት ይሆናሉ። በአጠቃላይ 4 አስር ቤት እና 3 አንድ ቤት ፣ 43 ይሆናል።

መልመጃ 4 ፤ የቁጥር ቤት ሠንጠረዥ

ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችንና ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮችን ለመደመር የቁጥር ቤቶች ሠንጠረዥን እንዲጠቀሙ ማድረግ። በመጀመሪያ ባለ አንድ ቤት ቁጥሮችን መደመር፤ በመቀጠልም ባለ አሥር ቤት ቁጥሮችን በመደመር የተሰጠውን ቁጥር ድምራቻውን ማግኘት ይቻላል።

ምሳሌ፤ $45 + 3 = \underline{\quad}$

	የአስር ቤት	የአንድ ቤት
	4	5
+		3
	48	

መልመጃ 5

ተማሪዎች ሁለት ቁጥሮችን መደመር እንዲችሉ ማገዝ።

6.2 ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮችን ከባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮች መቀናነስ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 5

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮችና ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ደጋግሞ ቡድን በቡድን በማስቀመጥ ይቀንሳሉ። .

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የታሰሩ ባለ አስርና ባለ አንድ ዱላዎች
- የቁጥር ቤቶች

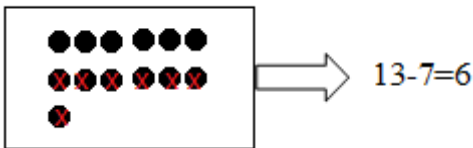
ክትትልና ግምገማ

- ተማሪዎች ቁጥሮችን ቀናንሰው ያገኙትን መልስ ትክክል ስለመሆናቸው ማየት (መከታተል)።
- የተማሪዎች ጥናት መሻሻሉን መከታተል።

ትግበራ 2

የዚህን ርዕስ ትምህርት ለመጀመር በምዕራፍ 4 ሥር፤ ከ 1 እስከ 20 ያሉ ቁጥሮችን ስቀንሱ እንደነበር በማስታወስ መጀመር ይቻላል።

ለምሳሌ፤ $13 - 7 = \underline{\quad}$

መልመጃ 6፤ ያለ-ብድር መቀነስ

ከ 5 እስከ 6 አባል እንዲኖራቸው አድረጎተማሪዎችን ማከፋፈል። ለእያንዳንዱ ቡድን አሥር ቤትና አንድ ቤት የያዙ ቁጥሮችን በርከት አድርጎ መበተን/መስጠት። ለምሳሌ $46 - 3 = \underline{\quad}$ ብንወስድ መቀነስ የሚጀመረው ከአንድ ቤት በመሆኑ፤ ከ አንድ ቤት 6 ላይ አንድ ቤት 3ን ስናነሳ 3 ባለ አንድ ይቀራል። ስለዚህ $46 - 3 = 43$ ይሆናል።

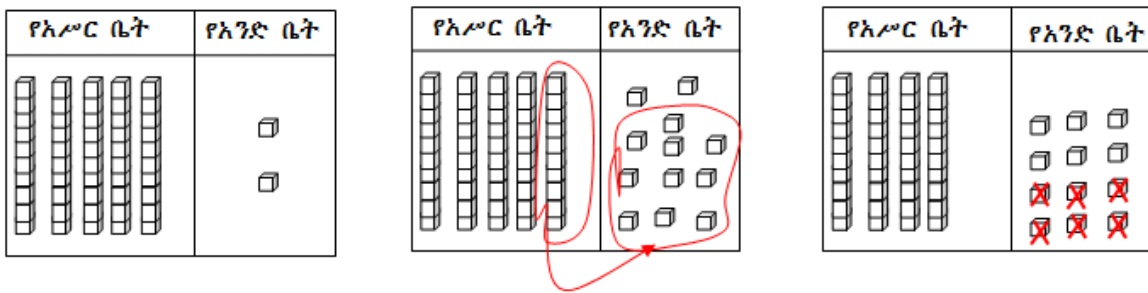
መልመጃ 7፤ የቤት ቁጥር ሠንጠረዥ በመጠቀም ቁጥሮችን መቀነስ

ከባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮች ላይ ባለ አንድ ዲጅት ቁጥሮችን ለመቀነስ የቁጥር ቤቶች ሠንጠረዥን እንዲጠቀሙ ማድረግ። ለምሳሌ $96 - 2 = \underline{\quad}$

የአስር ቤት	የአንድ ቤት
9	6
	2
94	

መልመጃ 8 ፤ በብድር መጠቀም

ተማሪዎች ቁጥሮችን በቡድን በማስቀመጥና ተበድሮ በማሳለፍ መጠቀም፤ ለምሳሌ 52-6 ለመስራት ከ 52 ላይ 5ን እንደ አስር ቤት እና 2ን እንደ አንድ ቤት በመመደብ አንድ አስር ወደ 2 አንድ በመውሰድ 12 እናገኛለን። ከ 12 ላይ 6ን ስንቀንስ 6 ይቀራል። ስለዚህ $52 - 6 = 46$ ይሆናል።

6.3 ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን መደመር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 5

ብቃት፡ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ለመደመር ጭንቅላታቸውን ይጠቀማሉ።
- ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ይደምራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- የታሰሩ ባለ አስርና ባለ አንድ ዱላዎች
- ቁጥር ያለቸው (የተጻፈባቸው) ፍላጎ ካርዶች።

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች ደምረው ያገኙት ቁጥር ትክክል መሆናቸውን ማረጋገጥ።
- ተማሪዎች ቁጥሮችን ለመደመር በራሳቸው ዘዴ መጠቀማቸውንና ለምን ዘዴውን እንደመረጡ ማረጋገጥ።

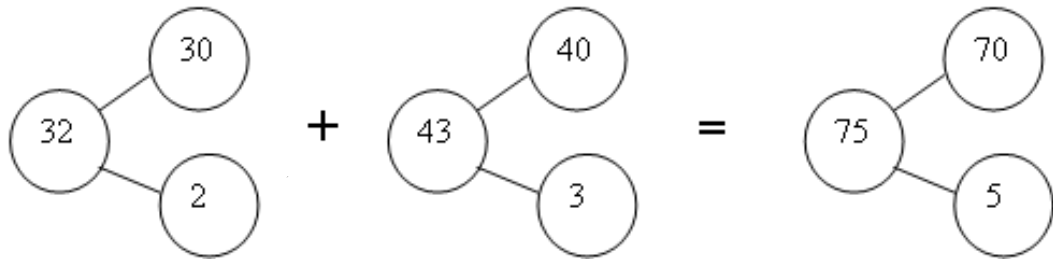
ትግበራ 3፤ የአስር ብዜቶችን መደመር

ተማሪዎች የአስር ብዜትን በባለፈው ርዕስ ስር ተምረዋል። በዚህ ርዕስ ደግሞ የአስር ብዜት ድምር ለማግኘት ሁለት ባለ አስር ቤትን በመደመር የአንድ ቤት ቦታ ዜሮ በመጻፍ እንዲለማመዱ ማገዝ።

መልመጃ 9

ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን፤ የአሥር ቤት እና የአንድ ቤት ቁጥሮችን በመከፋፈልና አንድ ላይ ማምጣት እንዲችሉ ተማሪዎችን ማገዝ።

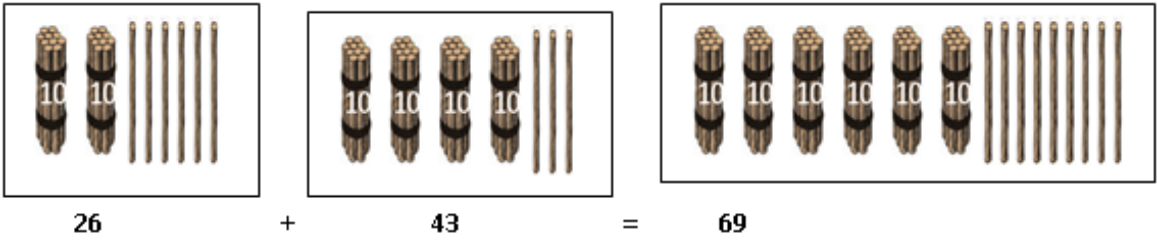
ምሳሌ፤ $32 + 43$ እንደሚከተለው መደመር ይቻላል። $30 + 40 = 70$ እና $2 + 3 = 5$

መልመጃ 10

መከተል የሚገባን መመሪያ፡

- ሀ. ተማሪዎች ሁለት ሁለት ሆኖ እንዲቀመጡ ማድረግ።
- ለ. ዱላዎችን ለተማሪዎች ማስረጨት
- ሐ. የሚደመሩ ቁጥሮችን መስጠት፤ ለምሳሌ $26 + 43$
- መ. ለተሰጣቸው ዱላዎች 26 እና 43 ባለ አንድ እና ባለ አሥር ቤት ቁጥሮች እንዲያዘጋጁ ማድረግ።
- ሠ. በሙሉ ቁጥር መደመር ውስጥ፤ መደመር የሚንጀምረው የአንድ ቤት ቁጥሮች አንድ ላይ በማምጣት (በመደባለቅ) እንደሆነ ተማሪዎችን ማስረዳት ያስፈልጋል። በመቀጠልም የአሥር ቤት ቁጥሮችን እንዲደምሩ (እንዲያደባልቁ) ማድረግ።
- ረ. በመጨረሻም ስንት በለ አሥር ቤት እና ስንት ባለ አንድ ቤት ቁጥሮችን እንዳገኙ መጠየቅ። ያገኙትን ቁጥሮች እንዲጽፉ ማድረግ። ይህንን እንደሚከተለው ማየት ይቻላል።

ምሳሌ 11፤ ሞዴልን በመጠቀም ማስተማር

መከተል ያለብን መመሪያ፤

1. 5 እስከ 8 አባል ያለው ቡድን በመስራት የሚሰሩትን ጥያቄዎች መበተን።.
2. አንድ ላይ የሚደመሩት ቁጥሮችን ለተማሪዎች መስጠት። ለምሳሌ $17 + 28$
3. ኪዩቦችን በቡድን በመስጠት የተደመሩትን ቁጥሮች የሚተካ የአሥርና የአንድ ቤት ቁጥሮችን እንዲያዘጋጁ ማድረግ።
4. የአንድ ቤት ቁጥሮች አንድ ላይ እንዲደረግ ማድረግ።
5. ይህንን ከፈጸሙ በኋላ ስንት ባለ አንድ ቤት ቁጥሮች እንዳሉ መጠየቅ። የአሥር ቤት እና የአንድ ቤት ቁጥሮች በመጠቀም ካቀናጁ በኋላ ስንት ባለ አሥር ቤት እና ስንት ባለ አንድ ቤት እንዳገኙ መጠየቅ ነው።.
6. የአንድ ቤት ቁጥሮችን አንድ ላይ እንዲያመጡ/እንዲያደባልቁ ማድረግ።
7. በእርምጃ 5 እና እርምጃ 6 ላይ ያሉ ባለ አሥር ቤት ቁጥሮችን አንድ ላይ እንዲያመጡ/እንዲያደባልቁ ማድረግ።

የአሥር ቤት	የአንድ ቤት

የአሥር ቤት	የአንድ ቤት

የአሥር ቤት	የአንድ ቤት

የአሥር ቤት	የአንድ ቤት

የአሥር ቤት	የአንድ ቤት
1	
1	7
2	8
4	5

6.4. ባለ ሁለት ዲጅት ሙሉ ቁጥሮችን መቀነስ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 7

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ለመቀነስ ጭንቅላተቸውን ይጠቀማሉ።
- ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ይቀንሳሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የታሰሩ ባለ አስርና ባለ አንድ ዱላዎች
- ሞዴሎች

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች ቁጥሮችን መቀነስ መቻላቸውን እና በራሳቸው ዘዴ እንዲሰሩ፤ የራሳቸውንም ዘዴ እንዲከተሉ እርግጠኛ መሆን።
- ተማሪዎች ቁጥሮችን መቀነሳቸውንና ትክክለኛ መልስ ማግኘታቸውን ማየት።

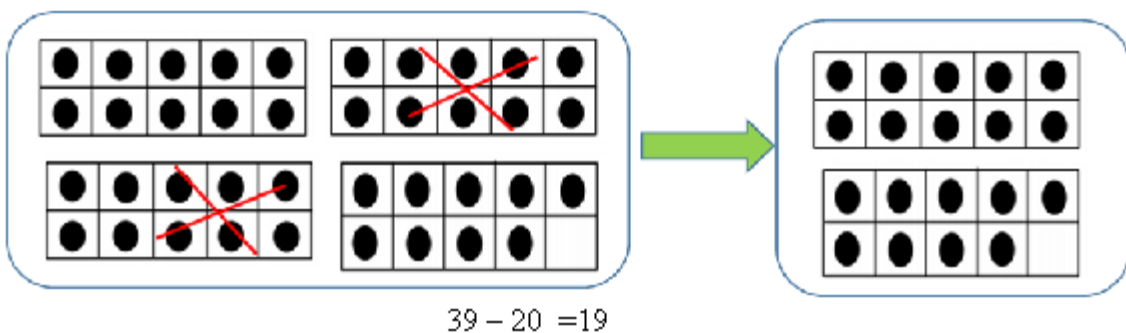
ትግበራ 4፤ የአሥር ብዜቶችን ማቀናነስ

ተማሪዎች የአሥር ብዜቶችን በባለፋው ምዕራፍ ውስጥ ተምረዋል። በዚህ ርዕስ ሥር የአሥር ብዜት ልዩነት ለማግኘት ባለ አሥር ቤት ቁጥሮችን በማቀናነስ የአንድ ቤት ደግሞ ዜሮ በመፃፍ ማስላት እንዲችሉ መርዳት።

መልመጃ 13፤ የአሥር ብዜቶችን ማቀናነስ

ተማሪዎች ሒሳብን በጭንቅላት በመያዝ ወይም አሥር ፍሬም በመጠቀም ብዜቶቹን ከተሰጠው ቁጥር ላይ እንዲቀንሱ ማድረግ።

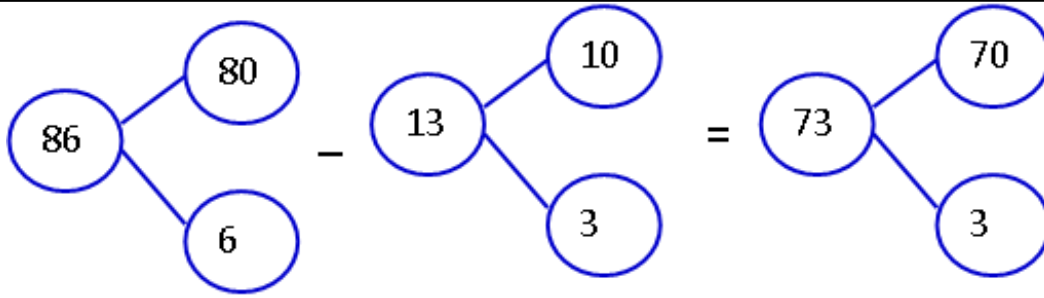
ለምሳሌ 37-20

መልመጃ 14

ተማሪዎች ቁጥሮችን በቡድን በቡድን ደጋግመው እንዲደምሩና እንዲቀንሱ ማድረግ።

ለምሳሌ፤ ከታች በምስሉ እንደተቀመጠው ከ 86 ላይ 13ን መቀነስ እንችላለን።

መልመጃ 15 ፤ ያለ ብድር መቀነስ

መከተል ያለብን መመሪያ፤

ሀ. ተማሪዎችን ከ 5 እስከ 10 አባላት በያዘ ቡድን መከፋፈል።

ለ. የታሰሩ ኪዩቦች፣ ዱላዎችን አስር በአስር እና ባለ አንድችን በብዛት ለተማሪዎች መስጠት።

ለምሳሌ፡ ከ57 ላይ 43ን መቀነስን ከፈለግን።

ሐ. በተሰጡት ባለ ሺህ ቤት እና ባለ አንድ ቤት ላይ ባለ ሺህ ቤት እና ባለ አንድ ቤት በመጠቀም 57ን እንዲያዘጋጁ ማድረግ።

መ. ቁጥሮችን ለመቀነስ ከአንድ ቤት እንደሚጀምር ተማሪዎች እንዲረዱ ማድረግ።

ሠ. የሚቀነሳው 43 ስለሆነ ከሰባት ባለ አንድ ቤት ቁጥሮች ላይ አራት ባለ አንድ ቤት ቁጥሮች እንዲያነሱ ማድረግና የቀሩት ባለአንድ ቤት ቁጥሮች ስንት እንደሆኑ መጠየቅ።

ረ. ከ 5 ባለ አሥር ቤት ላይ 4 ባለ አሥር ቤት እንዲያነሱ ማድረግና ስንት ባለ አሥር ቤት እንደቀረ መጠየቅ።

ሰ. በመጨረሻም ስንት ባለ አሥር ቤት እና ስንት ባለ አንድ ቤት እንደቀረ ለመጠየቅ በቁጥር እንዲጽፉ ማድረግ።

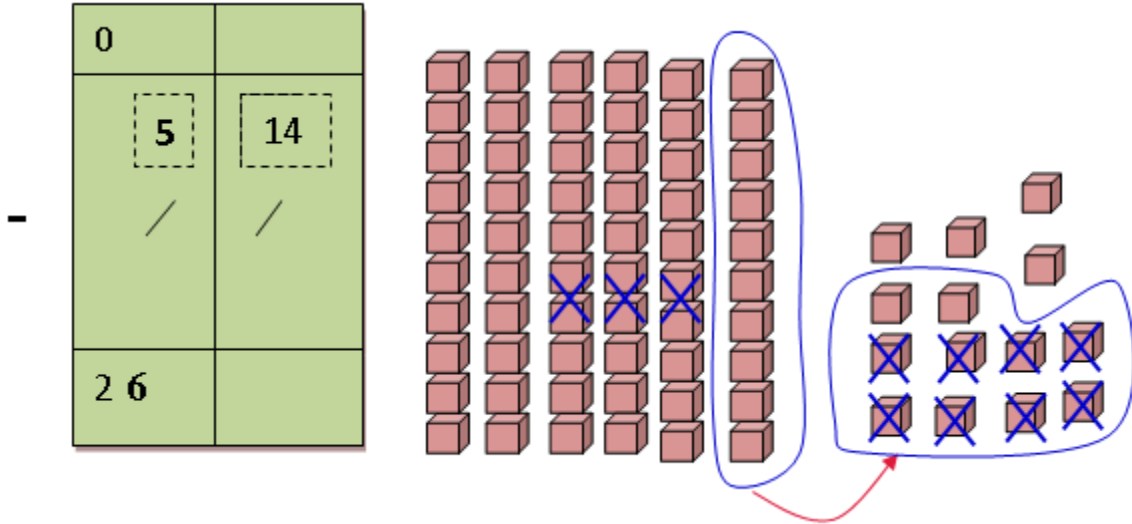
	የአሥር ቤት	የአሥር ቤት
	5	7
-	4	3
	1	4

መልመጃ 16 ፤ በብድር መቀነስ

ተማሪዎች ቁጥሮችን በብድር እንዲቀንሱ ማድረግ

ለምሳሌ ፤ 64 - 38ን ለማግኘት፤ ከ64፣ 6 ባለ አሥር ቤት እና 4 ባለ አንድ ቤት እንዲሁም 38፣ 3 ባለ አሥር ቤት እና 8 ባለ አንድ ቤት አላቸው። ከ4 ባለ አንድ ቤት ቁጥር ላይ 8 ባለ አንድ ቤት ቁጥር መቀነስ ስለማይቻል ከ 6 ባለ አሥር ቤት ላይ 1 ባለ አሥር በመበደር 4

ባለ አንድ ላይ በመጨመር 14 ባለ አንድ እናገኛለን። ከ 14 ባለ አንድ ላይ 8 ባለ አንድ ስንቀንስ 6 ባለ አንድ ይቀራል። ከ 5 ባለ አሥር ላይ 3 ባለ አሥር ስንቀንስ 2 ባለ አሥር ቤት ይቀራል።

መልመጃ 17፤ ቁልቁል መቀነስ

ተመሳሳይ ቤት ያለቸው ዲጅቶች ከላይና ከስር በትክክል በመጻፍ መቀነስን ማለማመድ።

መልመጃ 18

የተሰጠውን ምሳሌ በመከተል ቁጥሮችን እንዲቀንሱ ማገዝ።

6.5 እስከ 100 ያሉትን ቁጥሮች የያዙ የቃላት ፕሮብሌሞች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ፡ 3

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- እስከ 100 ያሉ ቁጥሮችን የያዙ የቃላት ፕሮብሌሞችን መደመርና መቀነስን ያሰላሉ።
- ባለ ሁለት ዲጅት ቁጥሮችን ይቀንሳሉ።

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች ቁጥሮችን መቀነስ መቻላቸውን እና በራሳቸው ዘዴ እንዲሰሩ፤ የራሳቸውንም ዘዴ እንዲከተሉ እርግጠኛ መሆን።
- ተማሪዎች ቁጥሮችን መደመርና መቀነስ መቻላቸውን እና በራሳቸው ዘዴ እንዲሰሩ፤ የራሳቸውንም ዘዴ እንዲከተሉ ማረጋገጥ።

መልመጃ 19

ተማሪዎች ቀለል ያሉ የቃላት ፕሮብሌሞች ወደ ሁለት ዲጅት የሚወስድ ድምር እንዲያሰሉ ማድረግና የቃላት ፕሮብሌሞች እና ከምስል ጋራ የተያያዙትን መፍታት እንዲችሉ እገዛ ማድረግ።

ለምሳሌ፤- እኔ ቁጥር ነኝ። 50 ቢደመርብኝ 85 እሆናለሁ። እኔ ስንት ነኝ?
በመጀመሪያ፣ በማይታወቅ ቁጥር ላይ 50 ስንጨምር 85 እናገኛለን። ይህንን በሒሳባዊ ዐረፍተ ነገር ስጻፍ፤ _____ + 50 = 85
መልሱ፡ 35 ነው።

ምዕራፍ 7

ቅርፆች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 13

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ባለ ሁለት ዳይሜንሽን ቅርፆችን ይለያሉ።
- ባለ ሁለት ዳይሜንሽን ቅርፆች ያላቸውን ፀባይ በቃል ይገልጻሉ።

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ተማሪዎች ስለ ቅርፆች በአንደኛ ደረጃ ውስጥ ለመጀመሪያ ጊዜ የሚማሩ ይሆናል። ስለዚህ በአከባቢያቸው ከሚገኙ ከዚህ ርዕስ ትምህርት ጋር ተያያዥነት ያላቸውን የተለያዩ ቅርፅ ያላቸውን ነገሮች መጠቀም ከመምህራን ይጠበቃል። ለራሳችን የተማርነውን ሳይሆን ተማሪዎቹ ሊረዱ በሚችሉት አባባል ቀስ በቀስ እንዲረዱ ማድረግ ይጠበቅብናል።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ሞዴሎች
- የጂኦሜትሪ ምስሎች ያለው ቻርት።
- ጠረጴዛ፤ ጥቁር ሰሌዳ፤ መስኮት ወዘተ።

7.1 ባለሁለት ዳይሜንሽን ቅርፆችን መለየት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ሁለት ዳይሜንሽን ያላቸው ሞዴሎች፤ ግማሽ ክብ፤ ጎነ-አራት፤ ጎነ-አምስት እና ጎነ-ስድስት ስም ይለያሉ።

ባለሁለት ዳይሜንሽን ምስሎችን መሳል

- ሞዴሎች

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ሁለት ዳይሜንሽን ያላቸው ምስሎችን በማቅረብ ተመሳሳይ ቅርፅ ያላቸውንና የሚያውቅትን ስም እንዲጠሩ መጠየቅ።
- በአከባቢያቸው የሚገኙ ዝርግ የሆኑትን እንዲናገሩ ማድረግ።
- የቡድን ወይይት

ክትትልና ምዘና

- ቼክሊስት በማዘጋጀት ብቃታቸውን መመዝገብ።
- የክፍል ሥራንና መልመጃ መስራታቸውን ማየት።
- ለመልመጃ ጥያቄ መልስ ምክንያት እንዲያቀርቡ ማድረግ።

ትግበራ 1

ተማሪዎች የተሰጣቸውን ቅርጾች በትኩረት እንዲያዩ ማድረግ። በአከባቢያቸው ከሚገኙት ነገሮች ውስጥ ከተሰጣቸው ምስሎች ጋር ተመሳሳይ የሆኑትን እንዲናገሩ ማበረታታት።

መልመጃ 1

የተሰጡትን ምስሎች በሚያውቁት ስም ተወያይተው እንዲናገሩ መጠየቅ። ለምስሎቹ የተሰጣቸው ስም ሊያውቁ ይችላሉ። ስለዚህ እንዲሞክሩ ማበረታታት።

መልመጃ 2

ለምስሎች የተሰጣቸውን ስሞች ላይ በመመርኮዝ እንዲያዛምዱ ማድረግ።

መልመጃ 3

ከተሰጡት ምስል ስብስብ ውስጥ ተመሳሳይ ምስል እንዲፈልጉ ከማድረግም በላይ ምስሎችን በደንብ እንዲገነዘቡ መርዳት።

የጥያቄዎች መልስ

ትግበራ 1

በአከባቢያቸው ሁኔታ ላይ በመመርኮዝ ብዙ የሚያውቅት ሊመልሱ ይችላሉ። ሁሉም ተማሪዎች ከሚያውቁት (የታወቁ) ነገሮች ጋር በማያያዝ መልስ ስጣቸው/ሲጨያቸው።

የመልመጃ 1 መልስ

1. ጎነ-ሦስት	2. ጎነ-አራት	3. ክብ
4. ጎነ-አምስት	5. ጎነ-ስድስት	6. ጎነ-ሦስት

የመልመጃ 2 መልስ

2. ጎነ-አምስት 3. ጎነ-ሦስት 4. ክብ 5. ጎነ-ስድስት

የመልመጃ 3 መልስ

ቡድን 1: ሀ፤ሰ	ቡድን 2: ለ፤ሠ	ቡድን 3: ሐ፤በ
ቡድን 4: መ፤ተ	ቡድን 5: ረ፤ሸ	ቡድን 6: ቀ ፤ቸ

የመልመጃ 4 መልስ

የሚያውቁትን በመስመር እንዲያገናኙ አድርግ/ጊ። የመጀመሪያው ዙር የምስልን ቅርፅ አይቀይርም።

7.2 ባለሁለት ዲያሜትርን ምስሎችን መሳል

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 5

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ባለ ሁለት ዲያሜትርን ምስሎችን በጠጣር ምስሎች ላይ ይቀባሉ።
- የታወቁ ባለ ሁለት ዲያሜትርን ምስሎችን ይስላሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- በትልቅ ወረቀት ላይ የተሳለ ምስል።

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ሁለት ዲያሜትርን ያላቸውን ምስሎች በመስጠት እንዲቀቡ ማድረግ።
- ሁለት ዲያሜትርን ያላቸው ምስሎችን እንዴት እንደሚያነሱ ማገዝ።
- በመለማመጃ ጥያቄ ላይ ማሳተፍ ፤ በማስታወስ ማጠናከር።

ክትትልና ምዘና

- ቼክሊስት በማዘጋጀት መመዝገብ።
- የክፍል ሥራንና የመልመጃ ጥያቄዎችን መስራታቸውን አንድ በአንድ መቆጣጠር።

ትግበራ 2

ሁለት ተመሳሳይ ምስሎችን በመጠናቸው እንዲለዩ ማገዝ።

መልመጃ 5

በተሰጠው ምሳሌ መሰረት ከተሰጠው ምስል ጋር ተመሳሳይ ምስል እንዲያነሱ መስመሮችንና ነጥቦችን እንዲያገናኙ ማለማመድ። ምሳሌውን በደንብ መግለፅ ይገባል።

መልመጃ 6

በነጥብ የተገነቡ ምስሎች አስመስሎ ቀስ ብሎ እንዲገነቡ መንገድ ማሳየት። ደጋግሞ እንዲለማመዱ ማድረግ።

ትግበራ 3

የተቆራረጠ መስመር ወይም ነጥቦችን በመጠቀም ምስሎችን እንዴት መሳል እንደሚችሉ አቅጣጫ ማስያዝ። ደጋግሞ እንዲለማመዱ እና እያሻሻሉ እንዲሄዱ ማድረግ።

መልመጃ 7

የተሰጡትን ቅርጾችን ገፅ በተጨማሪም ነገር፤ በሞዴል ወይም በአከባቢያቸው ከሚያውቁት ነገር ላይ በመነሳት ገፁን እንድንገነዘብ እና እንዲያስመስሉ ማገዝ።

መልመጃ 8

ከሦስቱ ምስሎች ትንሹ የትኛው ነዉ? ብሌን መጠየቅ፤ በመቀጠልም ከቀሩት ከሁለቱ ትንሹ የትኛው ነዉ? ብለን መጠየቅ እንደ ምሳሌ አብሮ መስራት። የቀሩትን ጥያቄዎች በግላቸው እንዲለማመዱና መልስ እንዲሰጡ ማድረግና ከክፍል ሙሉ ጋር አብሮ መስራት።

የመልመጃ 5 መልስ

ተማሪዎች ምሳሌ አንድን በደንብ እንዲገነዘቡ ይፈለጋል። ቅርጹን የፈጠሩት መስመሮች ነጥቦቹን ያገናኙበት መንገድ በመረዳት አስመስሎ መገልበጥ አለባቸው። በተለያዩ አቅጣጫ ነጥቦችን ያገናኛቸው መስመሮችን በመቁጠር በመጀመሪያው ምስል ሥር፤ በጎን ወይም ከላይ አዲስ ምስል መገንባት/መሳል ይችላሉ።

7.3 የጂኦሜትሪ ምስሎችን መለየት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- ባለ ሁለት ድያሜትሮችን ቅርፅ ምስሎችን ይለያሉ።
- ሁለት ድያሜትሮችን ቅርፅ ምስሎችን የምለዩበትን ፀባይ ይነገራሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- በትልቅ ወረቀት ላይ ያሉ የምስሎች ስብስብ
- ሞዴሎች

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ባለ ሁለት ድያሜትሮችን ቅርጽ በመስጠት ማወያየት
- ምስሎችን በምድብ ያስቀመጡበት ምክንያት ላይ ጥያቄና መልስ ማካሄድ።

ክትትልና ምዘና

- ጅክሊስት ማዘጋጀትና መመዝገብ
- የቃል ጥያቄ መጠየቅ

ትግበራ 4

የተሰጡትን ቅርጾች በአንድ ጊዜ እያንዳንዱን መገንባት/መሳል አይችሉም። በመሆኑም ትንሽ መስመር በመሄድና በመቀጠል የመስመሩን መንገድ እያዩ ቀስበቀስ እኩል ማድረግ አለባቸው። ይህንን መምህራ/ሯ በጥቁር ሰሌዳ ላይ ማሳያት እና በቡድን በመስራት እየዞረ/ሯ መመሪያ መስጠት አለበት/ባት።

መልመጃ 9

የተሰጠውን ቅርጽ ለመሥራት ቅርጹን የሠሩት መስመሮች ብዛት መቁጠር እንዲችሉ እርዳታ ማድረግ።

ትግበራ 5

ሁለቱ መስመሮች የሚገናኙበትን ቦታ መጠየቅና አቅጣጫ በማስያዝ፤ ማስቆጠር እንዲሁም በአከባቢያቸው ከሚያውቁት ስም ጋር በማገናኛት ሊገለጹላቸው ይገባል።

መልመጃ 10

ተማሪዎች ሰርተው የሚመጡበት ሁኔታዎች ካዩ ቦኋላ ቅርጾችን መለየትና መቀባት ነው። ለምሳሌ ክብን ስንለይ ከተሰጠው ቅርጾች ስብስብ ውስጥ ከመጀመሪያው እንጀምራለን፤ ይህንን ክብ ነው ብለህ/ሽ መጠየቅ አለብህ/ሽ። እስከ መጨረሻው ቅርጽ አንድ በአንድ እየጠቅክ/ሽ ትሄዳለህ/ጃለሽ። ክብ የሆነውን እየቀባህ/ሽ ታልፋለህ/ሽ። የቀሩትን ቅርጾች በተመሳሳይ ከተማሪዎች ጋር ትሰራለችሁ።

የትግበራ 4 መልስ

- 1 ቁጥር ነቁጥን ያሳያል፤
- 2 ቁጥር ደግሞ ጠርዝን ያመለክታል።
ሁለቱ ጠርዞች የምገናኙበት ቦታ ነቁጥ ይባላል።
ኅዝብ-አራት አራት ጠርዞችና አራት ነቁጦች አሉት።

መልመጃ 11

1. ይህ ኅዝብ-አራት ነው፤ ይህ ኅዝብ-አራት ነው በማለት መለየት አለባቸው።
2. ከዚህ በላይ በተሰጡት ቅርጾች ስም ላይ በመመስረት እየቀቡ መሄድ አለባቸው። ኅዝብ-ሶስት ለመቀባት ስፈልጉ ይህ ኅዝብ-ሶስት ነው? ብሎ እራሳቸውን በመጠየቅ ከሆነ ይቀባሉ፤ ካልሆነ ያልፋሉ። የተሰጠውን ቅርጾች በሙሉ በተመሳሳይ ሁኔታ ይሰራሉ።
3. ተመሳሳይ የሆኑ ቅርጾች የተሰጠውን ፊደል በመጠቀም እንዲገልጹ ማድረግ ነው።

ምዕራፍ 8

ፓተርኖች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 13

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ተደጋጋሚ ጠተርኖችን ይገነዘባሉ።
- ተደጋጋሚ ጠተርኖችን ይገነባሉ።
- ጠተርኖችን ያስረዝማሉ

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ተማሪዎች ለመጀመሪያ ጊዜ በመደበኛ አንደኛ ደረጃ ውስጥ ስለ ፓተርን መማር የሚጀምሩበት ቦታ ነው። 'ፓተርን' የሚለው ቃል ለተማሪዎች አዲስ ሊሆን ይችላል። ይሁን እንጂ ስለ ፓተርን መደበኛ ባልሆነ መንገድ በአከባቢያቸው የሚያውቁት ነገር ይኖራል። ስለዚህ በሕብረተሰቡ ውስጥ ካለው ነገር ጋር አያይዘን ብናቀርብላቸው ይቀላቸዋል።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የተለያዩ መንገዶች
- የተለያዩ ቀለም ያላቸው ካርዶች
- የተለያዩ ምስል የያዘ ፍልጥቻርት(በትልቅ ወረቀት የተዘጋጀ)

8.1 ፓተርኖችን መደጋገም

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ከሁለት ልኬት በላይ የሚመላለሱትን ጠተርኖች ይገለብጣሉ (ኮፒ የደርጋሉ)።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የተለያዩ ምስል የያዘ ፍልጥቻርት(በትልቅ ወረቀት የተዘጋጀ)

የመማር ማስተማር ዘዴ

- የጠተርን አቀማመጥ መልክ ያላቸውን ነገሮች ለመረዳት በጥያቄና መልስ ዘዴ መጠቀም።
- ቀላል ምስሎችን በመጠቀም በደብተራቸው ላይ እንዲገለብጡ ማድረግ።
- ጥያቄና መልስ።

ክትትልና ምዘና

- ምልከታ
- በክፍል ሥራና በመልመጃ ማለማመድ

ትግበራ 1

1. የነገሮች አቀማመጥ ተራቸውን ጠብቀው ደጋግመው መምጣታቸውን አንድ በአንድ እያሳዩ መሄድ አለባቸው። በምሳሌ ሀ ላይ እስኩዌር ቀይ፣ነጭ፣ቀይ፣ነጭ፣ቀይ እያለ ተራውን ሳይለቅ ተደጋግሞአል።

2. የሜዳ አህያ አካል ነጭ-ጥቁር እያለ በተራ ተሰምሮ ፓተርን ፈጥሮዋል።

መልመጃ 1

በተሰጠው ምሳሌ መሠረት የተሰጡትን ምስሎች እንዲስሉ ማድረግ ነው። ምስሉን በምስሉበት ጊዜ የጀመሩበት ምስልና ቀጥሎ የሚመጣውን ምስል እስከ መጨረሻ እያስገነዘቡ መሄድ ያስፈልጋል። በመጨረሻም እንደ ማጠቃለያ በጥቁር ሰሌዳ ላይ ምስል ማሳየት። ቀጥሎ የሚመጣው ምንድን ነው? በማለት መጠየቅና ጠተርን እንዲገነዘቡ ማድረግ።

መልመጃ 2

የተለያዩ መልክ ያላቸው ፕላስቲክ ክፍል ማምጣት። ተማሪዎችን ቡድን በቡድን በማድረግ በቂ ፕላስቲክ እና ክር/ስባኅ ለተማሪዎች በመስጠት፣ፓተርንን የሚሰሩበት ሁኔታ መከታተል እንዲሰሩ ማድረግ። የራሳቸውን በመወያየት እንዲሰሩ ማድረግ። ከጥያቄ ተራ ቁጥር 3 እስከ 11 ያሉ ጥያቄዎችን በተሰጠው ጠተርን የምደጋግሙበትን ሁኔታ ተከተሉዋቸው። የተሳሳቱትን እንዲያስተካክሉ እርዳታዎቸው።

8.2 ፓተርኖችን ማስቀጠል

የተሰጠው ክፍል ጊዜ: 4

ብቃት፣ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ፓተርኖችን ያስቀጥላሉ

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የተለያዩ ምስል የያዘ ፍልጥቻርት(በትልቅ ወረቀት የተዘጋጀ)
- ሞዴሎች

የመማር ማስተማር ዘዴ

- በግል እንዲያስቡ ካደረግክ/ሽበኃላ ሁለት ሁለት ሆነው ሒሳብ እንዲቀያየሩ ማገዝ።
- በተሰጠው ድርጊት ላይ ምክንያት እንዲሰጡ ማድረግ።

ክትትልና ምዘና

1. ማየት
2. በክፍል ሥራና በመልመጃ መገምገም።

ትግበራ 2

የነገሮች ቅደም ተከተልና አቀማመጥ ከተረዱ በኋላ ቀጥሎ የሚመጣው ተረኛ ማነው ብለህ/ሽ ጠይቅ/ቂ። ለምሳሌ በመጀመሪያው ጥያቄ ላይ ከካሮት ቀጥሎ እራሱን በመደጋገም የሚመጣው አጥል ነው። ስለዚህ በባዶ ቦታ የሚሞላው ካሮት ነው ማለት ነው።

መልመጃ 3

የተሰጡትን የቅርፆች ወይም የምስሎች ቅደም ተከተል በመከተል ከውስጥ የቀረውን ባዶ ቦታ እንዲሞሉ አሳያቸው

መልመጃ 4

የፓተርንን አካሄድ በመገንዘብ በመጨረሻ ላይ የተሰጠውን በዶ ቦታ የነደለውን አባል በመጨመር ጠተርኑን እንዲያስረዝሙ ማገዝ።

መልመጃ 5

ይህ ጠተርን ቁጥሮችን በመዝለል የተመሰረተ ነው። ባዶ ቦታውን ለመሙላት የተዘለሉትን የቁጥሮች ልዩነት በመፈለግ እንዲሞሉ ያግዟቸው ነው።

8.3 ፓተርንን መመስረት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 5

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ጠተርኖችን ደጋግመው ይመሠርታሉ።

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ጠተርንን እንዴት እንደሚመሰረቱ ምሳሌ በመስጠት በጥያቄ እና መልስ መልክ አብሮ መመሥረት
- ጥንድ ጥንድ ሆነው ጠተርንን መመስረት የሚችሉበት ሁኔታ ማመቻቸት
- ቀለሞችና እስክብርቶች በመጠቀም በግላቸው እንዲመሠርቱ ማገዝ

ክትትልና ምዘና

- ቼክ ሊስት ማዘጋጀትና መቆጣጠር
- በቡድን ውይይት ላይ ማየት

ትግበራ 3

የተሰጡትን የቅርፆች ቀለምን በመከተል ቀለም የሌላቸውን ቅርፆች በመለየት ተማሪዎቹ እንዲቀቡ ያግዟቸው።

መልመጃ 6

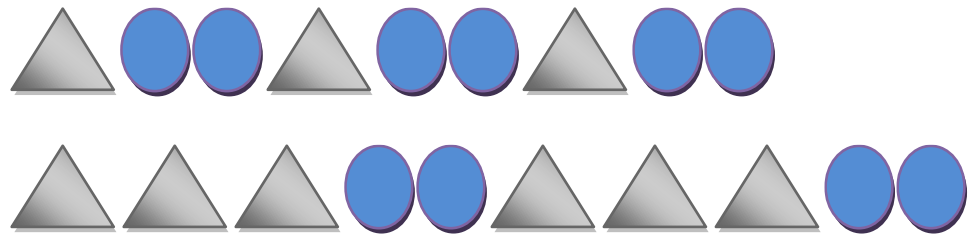
በስተግራ በኩል የተሰጠውን የቀለም አቀባብ በማየት በስተቀኝ በኩል ያለውን በተመሳሳይ ሁኔታ ተማሪዎቹ እንዲቀቡ ያግዙቸው።

የቡድን ሥራ

መምህሩ/ሯ የተቆራረጠካርቶን ወይም የተቀረፀ ፕላስቲክ ወይም የተለያዩ መልክ ያላቸውን በብዛት በማዘጋጀት ክፍል ይዘው ማምጣት። ከ5 ተማሪ በማይበልጥ ቡድን በመስራት አከፋፍሎአቸው። ፓተርን እንዴት እንደሚሰራ አንዴካሳየናቸው በኋላ የየራሳቸውን ይመስርቱ። የተለያዩ መልስ ሊሰጡ ይችላሉ። እንዴት እንደመሰረቱ ምክንያታቸውን ጠይቋቸው።

መልመጃ 7

ብዙ የተለያዩ ፓተርኖችን ሊመሰርቱ ይችላሉ። ሐሳባቸውን ካዳመጥክ/ሽ በኋላ ማስተካከያ ስጥ/ጩ። እንደምሳሌ የሚከተለውን ተመልከቱ።

መልመጃ 8

የተቀለሙ ካርዶችን ወይም የተለያዩ ቀለም ያላቸውን ክላሴሮች በተለያዩ ቅርፅ በመቆራረጥ ፓተርንን እንዲሰሩ ያግዟቸው።

ምዕራፍ 9

ልኬት፣ የርዝመት፣ የመጠነቁስ ፣ የይዘት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 20

የመማር ውጤቶች፣ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፣

- ባህላዊ የኢትዮጵያ ስፍር፣ ርዝመት፣ መጠነ-ቁስ እና ይዘት ይሰፍራሉ።.
- ነገሮችን በርዝመት፣ በመጠነ ቁስ እና በይዘታቸው ላይ በመመስረት ያወዳድራሉ።

መግቢያ

ስፍር የዕለትከዕለት የተማሪ ሕይወት ጋር የተቆራኘ ነው። ስለሆነም በዚህ ምዕራፍ ውስጥ ከተለያዩ የትግበራ ሥራ ጋር በማያያዝ ግንዛቤያቸውን ማሳደግ አስፈላጊ ነው። በተለይም አሁን በመማር ላይ ያሉትን የሂሳብ ትምህርት እንዲወዱ ሁኔታዎችን በማመቻቸት በተቀናባበረ መልክ መቅረብ አለበት።

ይህ ምዕራፍ በተማሪዎች የዕለተ ዕለት ኑሮ ጋር በማያያዝ ርዝመት፣ የፈሳሽ ይዘት እና መጠነ-ቁስን መስፈር ለመረዳት በተማሪ መጽሐፍ ውስጥ የተሰጡትን ትግበራዎች የሚሰሩበትን ሁኔታ ማመቻቸትን ይጠይቃል።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ገመድ፣ የተለያዩ ርዝመት ያላቸው ዱላዎች
- ኩባያ፣ ጣሳ፣ የተለያዩ ጠርመሶችና የተለያዩ ፈሳሾች
- እርሳስ፣ ሻማ፣ ማስመሪያ
- ፈሳሽ መስፈሪያ መሳሪያዎች
- ሊሰፈሩ የሚችሉ (ቡና፣ ጤፍ፣ ማሽላ እና በቆሎ ወዘተ)

9.1 ርዝመት በኢትዮጵያ ባህላዊ ልኬትና ዘመናዊ ልኬት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፣

- በባህላዊ የኢትዮጵያ ልኬት የሆነውን ርዝመት ይለካሉ።
- ማስመሪያን በመጠቀም ርዝመትን በሜትር (ሜ) እና በሳንቲ ሜትር (ሳ.ሜ) ይሰፍራሉ።
- ተመሳሳይ ዩንት ያላቸውን ስፍር ይደምራሉ፣ ይቀንሳሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ገመድ፣ የተለያዩ ርዝመት ያላቸው ዱላዎች
- እርሳስ፣ ሻማ፣ መስመርያ

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች በትክክል መስፈራቸውን ማየትና እርምጃ መውሰድ።
- ባሕላዊ የርዝመት መለኪያ በሆኑት እንደ እርምጃ፣ ክንድ፣ ጫማ እና ስንዝር በመጠቀም ይሰፍራሉ።

ትግበራ-1: እርምጃንና ክንድን በመጠቀም መስፈር

ክንድ ፤ የወንበራችው ወርድ ርዝመት በክንድ ስንት ይሆናል? ለተጠየቀው ጥያቄ የተወሰኑ ተማሪዎች መልሳቸውን ለክፍል ካቀረቡ በኋላ የክፍሉን ወርድ፣ ርዝመት እና ቁመት በመስፈር እንዲወያዩበት ተጨማሪ ሥራ መስጠት አስፈላጊ ነው።

እርምጃ፤ የጥቁር ሰሌዳ ርዝመት በእርምጃ ስንት እንደሆነ ማግኘት። ይህንን ለመለካት መምህሩ የጥቁር ሰሌዳን በእርምጃ ይለኩት፤ በመቀጠልም የተወሰኑ ተማሪዎች ተነስተው ጥቁር ሰሌዳውን በእርምጃ እንዲለኩ ማድረግ። ርዝመቱ ሦስት እርምጃ ወይም አራት እርምጃ ብሎ እንዲነጋገሩ ማድረግ። በመቀጠልም የክፍሉን ርዝመት በእርምጃ ከለኩ በኋላ ከጥቁር ሰሌዳ ርዝመት እንደሚበልጥ እንዲገነዘቡ በማገዝ ወደ ሚቀጥለው የርዝመት የንት ማለፍ ይቻላል።

መልመጃ 1: ስንዝርና ጫማ በመጠቀም መስፈር

- ስንዝር፤ ሀ. የወንበራችው ርዝመት ስንት ስንዝር ይሆናል ?
- ለ. የመጽሐፋችው ርዝመት ስንት ስንዝር ይሆናል ?
- ሐ. የእርሳሳችው ርዝመት ስንት ስንዝር ይሆናል ?

ከነዚህ ጥያቄ በመቀጠል ተማሪዎች የወንበሮቻቸው ርዝመት ወይም እርሳሳቸውን ስንዝር በመጠቀም እንዲለኩ ማድረግ።

ጫማ፤ በመጀመሪያ የክፍሉን ወርድ እና ርዝመት በመስፈር ተማሪዎች ተመሳሳይ ስራ እንዲሰሩ በማድረግ የተለያዩ ልኬት ላይ ያለቸውን ግንዛቤ እንዲያሳድጉ ማድረግ።

ገመድ፤ ለጊዘው ሁለት ክንድ ወይም አንድ ሜትር ያልበለጠ ገመድ በማዘጋጀት ተማሪዎች በአከባቢያቸው የሚገኙትን እንደመረብ ካስ ሜዳ፤ እግር ካስ ሜዳ እንዲለኩ/እንዲሰፍሩ ማድረግ።

መልመጃ 2

ተማሪዎችን ጥንድ በጥንድ በማድረግ በተማሪ መማሪያ መጽሐፍ ላይ ያለውን የእርሳስና የመስመሪያን ምስል በመጠቀም በማስመሪያ ላይ የተፃፈውን ቁጥር ጋር በማገናኘት የተለያዩ የእርሳሳቸውን ርዝመት እንዲለኩ ማድረግ።

ለምሳሌ፤-በምስሉ ላይ ያለው የእርሳስ ርዝመት 5ሳ.ሜ ይሆናል።

ተጨማሪ ሥራ ፤ የእርሳሶች ርዝመት መስፈር

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

ሀ. ከክፍላቸው ካሉት ተማሪዎች ረጅሙ/ሟ ማን ነው/ናት?

ለ. የክፍላቸውን ሰሌዳና ቸክ ርዝመት በምን ትለካላቸው?

ሐ. የወንበርህ ወርድ በምን ትለካለህ?

መመሪያ ፤ይህንን ርዕስ ለማስተማር የሚከተሉትን መመሪያ መከተል ይቻላል።

1. ተማሪዎችን በሦስት ሦስት አድረጎ ቡድን መስራት።
2. መስማሪያ ወይም ሜትር በመጠቀም የጓደኞቻቸውን ቁመት፤ ደብተራቸውን፤ በመማሪያ መፅሐፋቸው ላይ ያሉ የምስሎች መስመር ርዝመት እና የተለያዩ ነገሮችን እንድሰፍሩ(እንድለኩ) ማድረግ።
3. ሁሉም ተማሪዎች ቁመታቸውን እንዲያወቁ ማድረግ?
4. በተጨማሪም የሜትር ምልክት ሜ፤የሳንት ሜትር ምልክት ሳ.ሜ መሆኑን አስገንዝብ/ቢ።
5. የክፍላቸውን ርዝመትና ወርድ ስፍር ስንት እንደሆነና የመሳሰሉትን ስፍር ይለማማዱ።
6. ተማሪዎች በአከባቢያቸው የሚገኙትን መስፈር እንዲለማማዱ ማበረታታት።

መልመጃ 3

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

ሀ. የወንበር ርዝመት ስንት ነው?

ለ. የእንጨቶች ርዝመት ስንት ነው?

ሐ. የማስመሪያ ርዝመት ስንት ነው?

ከማነቃቂያ ጥያቄዎች በመቀጠል ጎን ለጎን ያሉትን ምስሎች የእያንዳንዳቸውን ርዝመት ከለዩ በኋላ እነዚህን ርዝመቶች እንዲደምሩና እንዲቀንሱ ማገዝ።

9.2 ርዝመትን ማነፃፀር

. የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፤ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ስፍሮችን ከርዝመት ጋር ያወዳድራሉ።
- ርዝመትን መስመርያ በመጠቀም ሜ እና ሳ.ሜ ይሰፍራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ገመድ፤ የተለያዩ ርዝመት ያላቸው ዱላዎች
- እርሳስ፤ ሻማ፤ ማስመሪያ
- የተለያዩ ርዝመት ያላቸው ነገሮች

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች የተለያዩ ነገሮችን በቁመታቸው ማወዳደር መቻላቸውን እርግጠኛ መሆን።

ትግበራ 2

ተማሪዎች ጥንድ የሆኑ ነገሮች ርዝመታቸውን በመስፋር ይህ"የበለጠ አጭር ነው" ወይም "የበለጠ ረጅም ነው" ብሎ እንዲያወዳድሩ ማበረታታት።

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

- ሀ. ከዚህ ክፍል ረጅም ማነው?
- ለ. ከዚህ ክፍል አጭር ማነው?
- ሐ. ከዚህ መስኮትና ከዚህ በር የቱ ይረዝማል?

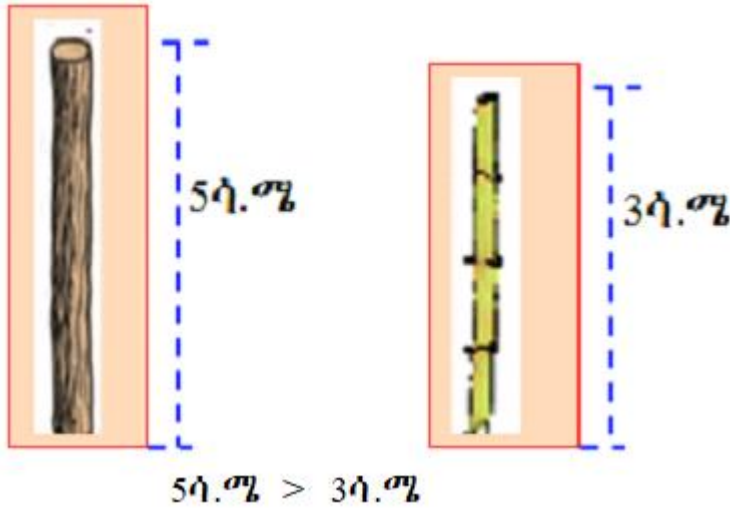
ከማነቃቂያ ጥያቄዎች በመቀጠል ትግበራ 2 ላይ መወያየት ይቻላል።

1. በመጀመሪያ በጥንድ ጥንድ የተሰጡትን ምስሎች በቀለማቸውና በርዝመታቸው እንዲለዩ አቸው ማድረግ።
2. ከግመልና ከበሬ የቱ ይረዝማል?
3. ከአረንጓዴ እርሳስና ከሰማያዊ የቱ ይረዝማል?
4. ከአበባና ከእንጨት የቱ ይረዝማል?
5. ከመግፊያና ከእንጨት የቱ ይረዝማል?
6. ከጥቁር ዱላና ከቀይ የቱ ይበልጥ ይረዝማል?
7. አረንጓዴ እርሳስና ከሰማያዊ የቱ ያጥራል?
8. ከአበባና ከእንጨት የቱ ይበልጥ ያጥራል?

ከዚህ በላይ ያሉትን ጥያቄዎች በክፍሉ ዉስጥ የሚገኙትን የተለያዩ መሳሪያዎች በመጠቀም ተማሪዎች አጭር ወይም ረጅም እያሉ መወያየት አስፈላጊ ነው።

መልመጃ 4፤ የቡድን ሥራ

1. ተማሪዎችን በአራት አራት ቡድን አዘጋጅ።
2. ሁሉም ቡድኖች በመጽሐፍ ላይ ያሉትን ምስሎች እንዲያዩ አድርግ።
3. <፤ >እና = ምልክቶችን ማስታወስ።
4. የመበላላጥ ምልክት በመጠቀም ርዝመትን እንዲያወዳድሩ ማድረግ ነው።

9.3 መጠነ ቁስን በባህላዊ ልኬት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- መጠነ-ቁስን በኢትዮጵያ ባህላዊ ልኬት ይለካሉ።
- ተመሳሳይ ዩኒት ያላቸው ስፍራዎችን ይደምራሉ፤ ይቀንሳሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- ክብደት፣ ጣሳ፣ ቁና
- ሊሰፈሩ የሚችሉትን (ቡና፣ ጤፍ፣ ዘንጋዳ፣ በቆሎ ወዘተ) ይሰፍራሉ።

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች በደንብ መስፈር መቻላቸውን ማየትና እርምጃ መውሰድ።

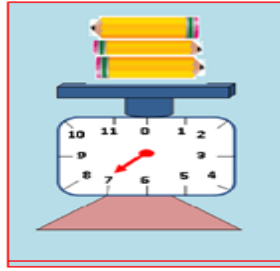
ትግበራ 3

ተማሪዎች በአከባቢያቸው የሚገኙትን ነገሮች መጠነ-ቁስ እንደ ቡና፣ ጤፍ፣ ገብስ፣ ስንዴ፣ ዘንጋዳ፣ በቆሎ ወዘተ የመሳሰሉትን በቁና፣ በጆግ፣ በጣሳ ወዘተ በመታገዝ እንዲሰፍሩና እንዲለማመዱ ሁኔታዎችን ማመቻቸት። በተጨማሪም ተማሪዎች በመኖሪያ ቤታቸው ወይም በሱቅ ወይም በሚኖሩት አከባቢ ነገሮችን እንዴት እንደሚሰፍሩ እንዲነጋሩ ማድረግ።

መልመጃ 5

ተማሪዎችን ጥንድ ጥንድ በማድረግ በመማሪያ መጽሃፍ ላይ ያለውን የሚዛን ምስል በመጠቀም የነገሮችን መጠነ-ቁስ መለኪያን ላይ እንዲያነቡ ማገዝ።

ምሳሌ፤ ከታች በምስል እንደሚታየው የእርሳስ መጠነ-ቁስ ገኪግ ይሆናል።

9.4 መጠነ-ቁስን ማነፃፀር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ተመሳሳይ ዩኒት ያላቸውን ስፍር ይደምራሉ፤ ይቀንሳሉ።
- "ኪ.ግ" እና "ግ" በመጠቀም የነገሮችን መጠነ-ቁስ ይሰፍራሉ።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ሚዛን
- መጠነ-ቁሳቸው የተሰፈሩ ነገሮች

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች በደንብ መስፈር መቻላቸውን ማየትና እርምጃ መውሰድ።
- ተማሪዎች የተለያዩ ነገሮችን መጠነ-ቁስ ላይ በመመርኮዝ ማመዛዘን መቻላቸውን ማረጋገጥ።

ትግበራ 4

እያንዳንዱ ሊመዘኑ የሚችሉ ነገሮች ላይ ተማሪዎችን በማሳተፍ የቱ ትልቅ መጠነ-ቁስ አለው? ለምን? በማለት መሳተፍ እና ሐሳብን እየወሰዱ መሄድ።

ትግበራ 5

እያንዳንዱ ሊመዘኑ የሚችሉ ነገሮች ላይ ተማሪዎችን በማሳተፍ የቱ ትንሽ መጠነ-ቁስ አለው? ለምን? በማለት መሳተፍ እና ሐሳብን እየወሰዱ መሄድ።

መልመጃ 6

የይበልጣል ምልክት ">" የያንሳል ምልክት "<" በሁለት ቁጥሮች መካከል ስንጠቀም ትልቅ ቁጥር ወዳለበት ምልክቱን እንደሚናዘር መንገር።

መልመጃ 7

የይበልጣል ምልክት ">" የያንሳል ምልክት "<" ብቻ በመጠቀም ሦስትና ከ ሦስት ቁጥር በላይ የሆኑ ቁጥሮችን እንደየብልጫቸው በቅደም ተከተል ማስቀመጥ እንዲችሉ ማስገንዘብ።

9.5 ይዘት በባህላዊ ልኬት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- የኢትዮጵያ ባህላዊ ልኬት በሆኑት እንደ ቁና እና ኩባያ በመጠቀም ይዘትን ይሰፍራሉ።
- ይዘትን በሊትርና በሚሊ ሊትር ይሰፍራሉ።
- ተመሳሳይ ዩንት ያለቸው ስፍራችን ይደምራሉ፤ ይቀንሳሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- ኩባያ፣ ጣሳ፣ የተለያዩ ጠርሙሶች እና የተለያዩ ፈሳሾች

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች በደንብ መስፈር መቻላቸውን ማየትና እርምጃ መውሰድ።

ትግበራ 6

የዚህን ርዕስ ትምህርት ከመጀመሪያ/ሽ በፊት ፈሳሽ ነገሮችን ሊይዙ የሚችሉ እንደ ጠርሙስ እና ጣሳ ያሉ ወደ ክፍል ይዘው እንዲመጡ ለተማሪዎች መንገር አስፈላጊ ነው።

የመጀመሪያ ሥራ የሚሆነው ከተማሪዎች ጋር ባዶ፣ ጎዶሎ እና ሙሉ የሚባሉ ቃላቶች ላይ መወያየት ነው። ይህንንም በተማሪ መማሪያ መጽሐፍ ትግበራ 3 ሥር የሚገኘው የመጀመሪያው ምስል መጠቀም ይቻላል። ከዚህ በመቀጠል ተማሪዎች ያመጡትን መሳሪያና ውሃን በመጠቀም ይህን ሓሳብ ማሳልበት ይቻላል።

ትግበራ 7

ማሳሰቢያ፣ ፈሳሽ የሚባሉት ውሃ፣ ዘይት፣ ወተት፣ የተለያዩ ነዳጆች፣ ጠጅ፣ ጠላ እና የመሳሰሉት ናቸው።

የማነቃቂያ ጥያቄዎች

1. ወተት በምን ይሰፈራል?
2. ዘይትና ጋዝ ስገዙ ቤተሰቦቻቸው በምን ይሰፍራሉ?

በዚህ ትግበራ ሥር የፈሳሽ ይዘት በተለያዩ መንገድ እንደሚሰፈር እናያለን።

- አንድ ጆግ ስንት ብርጭቆ ውሃ ይይዛል?
- አንድ ባልድ ለመሙላት ስንት ኩብያ ውሃ ያስፈልጋል?
- ስንት ጣሳ ውሃ አንድ ባልድን ይሞላል? የሚባሉ ጥያቄዎችን በማንሳት ለይዘት መስፈርያ ትምህርት መሠረት መጣል ይቻላል።

መልመጃ 8

የቡድን ውይይት፡ መከተል ያለብን መመሪያ

- ሀ. ተማሪዎችን በአራት አራት መመደብ
- ለ. ለሁሉም ቡድን ሚሊ (ሚሊ ሊትር) እና ሊ (ሊትር) ልኬት ያለበት ሲሊንደር ስጥቻው።
- ሐ. ተማሪዎችን ውሃ ሲሊንደር ውስጥ ጨምሮ እንዲሳፈሩ አድርጉዋቸው።
- መ. ተማሪዎች የይዘትን ዩኒት ሚሊ እና ሊ እንዲለዩ ማገዝ።

ጥያቄ፡ የሚከተሉትን የይዘት መሣሪያዎችን ለመስፈር ከሊትር እና ከሚሊሊትር በየትኛው እንጠቀማለን?

- የሻይ ኩባያ
- የወሃ ጆግ
- የቡና ስኒ
- ማሰሮ

ማሳሰቢያ፡ በዚህ ርዕስ ሥር ከአንድ ሊትር በታች የሆነ ፈሳሽ በሚሊ መስፈር እንደሚንችል ተማሪዎች ግንዛቤ ሊኖራቸው ይገባል።

መልመጃ 9

ተማሪዎችን ሁለት ሁለት በማድረግ የተሰጠውን ምሳሌ በማየት የይዘት ዩኒት ድምርና ብልጫ እንዲሰፍሩ ማድረግ።

9.6 ይዘትን ማነፃፀር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ፡ 3

ብቃት፡ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- በኢትዮጵያ ባህላዊ የይዘት መስፈሪያ ይሰፍራሉ
- የይዘት መስፈርያን ያመዛዝናሉ።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- ሊትርና ሚሊ ሊትር ልኬት(ዩኒት)ያለበት ስሊንደር
- የተለያዩ ፈሳሾች

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች በደንብ መስፈር መቻላቸውን ማየትና እርምጃ መውሰድ።
- ተማሪዎች የተለያዩ ነገሮችን በይዘታቸው ማመዛዘን መቻላቸውን ማረጋገጥ።

ትግበራ 8

በመጀመሪያ ፈሳሽ ነገሮችን ለመስፈር የሚያገለግሉትን በተማሪ መጽሐፍ ላይ ካለው ጋር ጎን ለጎን እንዲያዩ ማድረግ። በመቀጠልም ውሃ በመጠቀም የትኛው የበለጠ ፈሳሽሊይዝ እንደሚችል እንዲናገሩ ማድረግ።

መልመጃ 10

በዚህ መልመጃ ሥር የሚሰራው የተለያዩ የነገሮችን ይዘት ማመዛዘን ይሆናል። ጥቂት ተማሪዎችን ወደፊት እንዲወጡ በማድረግ ንፁህ ውሃ በጠርሙስና በጣሳ ወይም በንፁህ ላስቲክና የለስላሳ ጠርሙስ በመሙላት በጣሳ መስፈር የትኛው ትልቅ/ትንሽ እንደሆነ በሥራ እንዲለዩ ማድረግ ይቻላል።

ምዕራፍ 10

የኢትዮጵያ ገንዘብ

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 11

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- ዲናሮችን የኢትዮጵያን ኖት ያውቃሉ።
- የብርንና የሳንቲምን ግንኙነት ያውቃሉ።

መግቢያ

በዚህ ምዕራፍ ተማሪዎች የኢትዮጵያን የብር ኖትና ዲናሮችን በማየት እንዲማሩ ማድረግ አስፈላጊነው። ተማሪዎችህ/ሽ በዲናሮችና በኖቶች መካከል ያለውን ግንኙነት እንድለዩ ታስተምራላችው።

የትምህርት መርጃ መሳሪያዎች

- የኢትዮጵያ ኖቶችና ዲናሮች
- የኢትዮጵያ የድናሮች ሞዴል
- የኢትዮጵያ የኖቶች ሞዴል

10.1 የኢትዮጵያ ዲናሮችን ኖቶች

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- የኢትዮጵያን ዲናሮችና ኖቶችን ይለያሉ
- የኢትዮጵያን ምንዛሪ በመጠቀም ብርን ይደምራሉ።

የመምህራ/ሯ ማስታወሻ

በዚህ ርዕስ ውስጥ ተማሪዎች የኢትዮጵያን ገንዘብ መደመርና መቀነስን ይማራሉ። ይህንን ለማስተማር የተለያዩ የኢትዮጵያን ገንዘብ ኖቶች ወይም የኢትዮጵያን ብር በመጠቀም ተማሪዎችን ከኢትዮጵያ ገንዘብ ጋር ማስተዋወቅ አለባቸው። በመቀጠልም የዲናሮችንና ኖቶችን ምስል በመጠቀም ገንዘብን መደመርና መቀነስ እንድለማመዱ ማድረግ አለባቸው።

ሀ. ባለ50ሳንቲም ኖት + ባለ 10 ሳንቲም ኖት = _____ ለማስተማር፤ እንደሚከተላው ማስተማር ይቻላል። በመጀመሪያ 50 ሳንቲምና 1 ሳንቲምን ውሰድ።

50 ሳንቲም

10 ሳንቲም

በመቀጠልም አደባልቅ

50 ሳንቲም

+

10 ሳንቲም

=

60 ሳንቲም

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ዲናሮችና ኖቶችን ወይም ምስል በመጠቀም የኢትዮጵያ ዲናሮች (ዲናሮች: 1, 5, 10, 25 ፤ 50 እና 1-ብር) እና ኖቶችን እንድንገነዘቡ ማድረግ።
- ተማሪዎች ባለ 10 ሳንቲምና ባለ 25 ሳንቲም ድምራቸው ከ100 ሳንቲም የማይበለጥ እንድቆጥሩ ማድረግ።
- ተማሪዎች ከመቶ የሚያንሱ ወይም ከመቶ በታች ሳንቲሞችን እንድቆጥሩ ማድረግ።
- በዚህ ርዕስ ስር የተሰጡትን ትግባራ ተማሪዎች በቡድን ሆኖ እንድሰሩ ሁኔታውን ማመቻቸት።
- በዚህ ርዕስ ስር የተሰጡትን መልመጃ እንደክፍል ሥራ፣ ቡድን ሥራ እና እንደየቤት ሥራ ማሰራት።

ክትትልና ምዘና

- ዲናሮችና ኖቶችን በምስል አንድ ላይ እንድደመሩ እና እንድቀንሱ በመጠየቅ መልሶቻቸውን መገምገም።
- የኢትዮጵያ ዲናሮችን እንድለዩአቸው መጠየቅ።
- የኢትዮጵያ ኖቶችን እንድለዩአቸው መጠየቅ።

ትግበራ 1

የኢትዮጵያ ዲናሮች ወደ ክፍል በመምጣት ተማሪዎች በመልካቸው እንድለዩአቸው ማድረግ።

መልመጃ 1

የተሰጡትን ዲናሮች በምስላቸው በመለየት ስማቸው በቃል ከተጻፈው ጋር አዛምድ።

ትግበራ 2

የኢትዮጵያን የብር ኖቶች ክፍል በማምጣት ተማሪዎች በመልክ እንድለዩ በማድረግ በቀላል መንገድ ለመልመጃ 2 ሁኔታውን ማመቻቻት።

ትግበራ 3

የተለያዩ ዲናሮች ለተማሪዎች በማቅረብና በማደባለቅ፤ እንድቆጥሩ ማበረተታት ይጠበቃል።

10.2 የዲናሮችና የኖቶች ዝምድና

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 4

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- በብርና በሳንቲም መካከል ያለውን ዝምድና ይናገራሉ።

የመምህሩ/ርት ማስታወሻ

ተማሪዎች በሳንቲምና በብር መካከል ያለውን ዝምድና እንዲያውቁ የተለያዩ ምሳሌዎችን በመውሰድ እንደሚከተለው ይገለጻላቸው።

አስታውስ

- 1 ብር = 100 ሳንቲም
- 1 ብር = 20 ባለአምስት ሳንቲም ዲናር
- 1 ብር = 10 ባለአሥር ሳንቲም ዲናር
- 1 ብር = 4 ባለሃያ አምስት ሳንቲም ዲናር
- 1 ብር = 2 ባለሃምሳ ሳንቲም ዲናር

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ተማሪዎችን በሳንቲምና በብር መካከል ያለውን ዝምድና ላይ ማወያየት።
- ተማሪዎች ዲናሮችንና የተለያዩ ኖቶችን መለየትን እንዲለማመዱ ሁኔታዎችን ማመቻቻት።

ማሳሰቢያ፤ ተማሪዎች ከ100 በላይ መደመርና መቀነስን ስለልተማሩ ብርና ሳንቲምን ማስላት ውስጥ አታደባልቁባቸው።

- ተማሪዎች የተለያዩ ኖቶችና ዲናሮች እኩልነት እንዲያሳዩ መጠየቅ።

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎቻቸው በብርና በሳንቲሞች መካከል ያለውን ዝምድና እንድገልፁ መጠየቅ።

ትግበራ 4

በዲናሮች መካከል ያለውን ዝምድና በማስታወስ ተማሪዎች በግራ በኩል ያሉት የድናሮች ምስል እኩል በቀኝ በኩል በተፀፉት ሳንቲሞች ጋር እንዲያዛምዱ ማገዝ።

መልመጃ 4

በተሰጠው ምሳሌ መሰረት ደምር

10.3 የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፣ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- የኢትዮጵያን ምንዛሪ የያዘ የቃላት ፕሮብሌሞችን ያሰላሉ።

የመምህሩ/ሯ ማስታወሻ

በዚህ ርዕስ ውስጥ ተማሪዎች ዲናሮችንና የኢትዮጵያን ብር ኖቶች በመጠቀም ፕሮብሌሞችን በቃል ያሰላሉ።

የመማር ማስተማር ዘዴ

ብርን በመጠቀም የሚደረገው የግዥና ሽያጭ ልውውጥ ላይ የተሞረኮዘ ቀለል ያሉ የቃላት ፕሮብሌሞችን ማዘጋጀት።

ለምሳሌ፡ ቦንቱ ሁለት ባለ አምስት ብር ኖቶችና አንድ ባለ አስር ብር ኖት አላት።

ሌሊሴ ደግሞ 3 ባለ አምስት ብር ኖት አላት። ብዙ ብር ያለው ማን ነው?

ክትትልና ምዘና

- ተማሪዎች የብርና የኖቶችን አጠቃቀምና ከቁጥር ጋር በትክክል ማዛመደቸውን ማረጋገጥ።

መልመጃ 6

ለያንዳንዱ ጎን ለጎን ላሉት ነገሮች ከጥያቄ"ሀ" እስከ "ሠ" ያሉት ተሰጥተዋል። በምስል ጎን

ለጎን የተሰጠው ዋጋ ወደ ሂሳብ ዓረፍተ ነገር በመቀየር እንዲያስሉ መንገድ በማሳየት

እንዲሰሩ አድርግ። ለምሳሌ "ሀ" ላይ የአንድ እስክብርቶ ዋጋ 10 ብር፤ በእስክብርቶ ጎን

ያለው የሙዝ ዋጋ 30 ብር ነው። ስለዚህ ጠቅላላ የሁለቱ ዋጋ ድምር

$10\text{-ብር} + 30\text{-ብር} = 40\text{-ብር}$ ይሆናል።

ምዕራፍ 11

የኢትዮጵያ የጊዜ አቆጣጠር

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 6

የመማር ውጤቶች፤ ከዚህ ምዕራፍ ትምህርት በኋላ ተማሪዎቹ፤

- በሳምንት ውስጥ ያሉ ቀናትን ይናገራሉ።
- የቀን ተግባራትን ይዘረዝራሉ።

መግቢያ

የዕለታ ዕለት ተግባራችን የራሳቸው ሰዓት አላቸው። ቀን ትማራላችሁ። ማታ ትተኛላችሁ። ጧት ከእንቅልፍ በመነሳት ፊታችሁን ከታጠባችሁ-በኋላ ወደ ትምህርት ቤት ትሄዳላችሁ። በቀን ፀሃይ፣ በሌሊት ጨረቃ እና ክዋክብት ልናይ እንችላለን። ይህ የተፈጥሮ ህግ ነው። በዚህ ምዕራፍ ውስጥ የሚናገኘው ትምህርት-ወሳኝ የሆነው የጊዜ አጠቃቀም እና ሰዎች በተለያዩ ሰዓት የሚፈጽሙትን ተግባራት በማሰላሰል በውይይት መዳበር ነው። ለምሳሌ ጧት ከእንቅልፍ ተነስተን ፊታችን እንታጠባለን... እና የመሳሰሉት ተግባራት። ሲጨልም ወደ ቤታችን እንገባለን። እራታችንን እንበላለን፤ እንተኛለን። ከዚህ የሚንረዳው ማንኛውም የሚንሰራቸው ስራዎች የራሳቸው ሰዓት እንዳላቸው ነው። "ለሁሉም ጊዜ አለው" የተባለውም ለዚህ ነው። ይህንን ምዕራፍ ስታስተምሩ፤ ተማሪዎች በአከባቢያቸው በምገኙት ነገር እንድለማመዱ የተለያዩ ተግባራትን ማሰራት አስፈላጊ ነው። ጊዜን በሰዓት ያውቃሉ። ዱሮ ዱሮ ሰዎች ጥላቸውን በማየት ጊዜን ይለዩ ነበር። በአሁኑ ዘመን ግን ጊዜ በሰዓት ይታወቃል። ስለዚህ ተማሪዎች የሰዓት ምስል በማስመሰል መጠቀም እንድችሉ ማበረታታት አስፈላጊ ነው።

የትምህርት መርጃ መሣሪያዎች

- ቀንና ሳምንትን የሚያሳይ ሞዴል
- የሰዓት ምስሎች
- ሰዓት

11.1 የኢትዮጵያ የቀን ክፍፍል

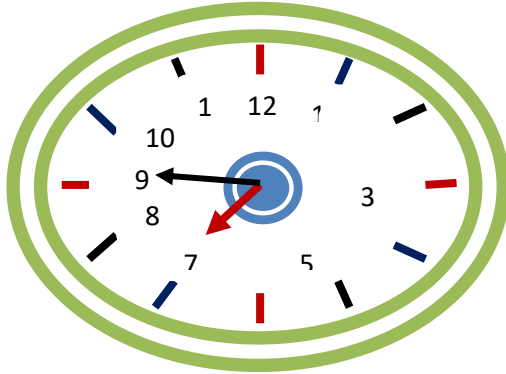
የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 3

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- ጊዜን በሰዓት ይናገራሉ።
- የኢትዮጵያ የአንድ ቀን ክፍፍል።

የመምህሩ/ሯ ማስታወሻ

ይህንን ርዕስ ለማስተማር የሰዓት ቆጣሪ ሞዴሎችን ማዘጋጀት አለባችሁ። እንደዚሁም የኢትዮጵያ የአንድ ቀን ክፍፈልን የምያሳይ ሞዴል ማዘጋጀት ያስፈልጋል። ለምሳሌ ከሞዴሉ አይቶ ሊናገሩ የምችሉበት እያንዳንዱን ነገር ማስተማር አለባችሁ።

ከዚህ በላይ ካለው ሞዴል ሰዓት ለመናገር፤

- ሀ. ረጅሙ ቀስት ደቂቃን ያሳያል።
- ለ. አጭሩ ቀስት ሰዓትን ያሳያል።
- ሐ. ሁለት ተከተታይ ቁጥሮች መካከል 5 ደቂቃዎች መኖራቸውን መገንዘብ ያስፈልጋል።
- መ.ረጅሙ ቀስት 3 ደቂቃን ስያሳይ፣ $3 \times 5 = 15$ ደቂቃ።
- ሠ.ረጅሙ ቀስት 9 ደቂቃን ስያሳይ፣ $9 \times 5 = 45$ ደቂቃ።

የመማር ማስተማር ዘዴ

- ተማሪዎች የዕለተ ዕለት ክፍለ ጊዜን እንዲዘረዝሩ ማድረግ። ጧት፣ ከሰዓት፣ ማታ እና ሌሊት።
- ተማሪዎች የቀን ተግባራቸውን ክፍል ውስጥ እንዲናገሩ ማድረግ።

ክትትልና ምዘና

- የኢትዮጵያ የአንድ ቀን ክፍፈል የሚያሳይ ሞዴል እንዲለዩ በመጠየቅ መገምገም። ከሰዓት ምስል ላይ ሰዓት እንዲናገሩ በመጠየቅ መገምገም።

ትግበራ 1

በምስል ላይ ተሰጡትን በማያት ድርግቱ መቼ እንደሚተገበር ግልጽ ላይሆንላቸው ስለሚችል፣ ጥያቄውን በመድገም አብራራላቸው።

መልመጃ 1

ሰዓት ከማንበብህ/ሽ(ከመናገርህ/ሽ) በፊት ሰዓትንና ደቂቃን የሚያሰዩ ቀስቶችን ለይቶ እንዲረዱ ማብራሪያ ስጧቸው። አጭር ቀስት ላይ ትኩረት በማድረግ፣ ቀስቱ የሚያሰየውን ቁጥር እንዲናገሩ ማድረግ።

መልመጃ 2

የሰዓትና የደቂቃ አመላካች ተማሪዎቹ በትክክል ማሳየታቸውን ያረጋግጡ።

መልመጃ 3

የአንድ ቀን ክፍፍል፣ ጧት፣ ከሰዓት ፣ ማታ እና ሌሊት መሆኑን በመግለጽ፣ ከዚህ ቀጥሎ በተሰጠው መልመጃ ሥር የተሰጡ ጥያቄዎችን በቀላሉ እንዲያነቡ አግዟቸው።

11.2 የሳምንቱ ቀናት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 1

ብቃት፡-ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፡

- የሳምንቱን ቀናት ይናገራሉ።

የመምህሩ/ሯ ማስታወሻ

በዚህ ርዕስ ስር የሳምንትን ቀናት የሚያሳይ ሞዴል በትልቅ ወረቀት ላይ በማዘጋጀት እያንዳንዱ ቀን በተለያዩ ቀለም በመቀባት ለተማሪዎች ማሳየት።

የመማር ማስተማር ዘዴ

- አንድ ቀን ለተማሪዎች ንገራቸው፣ ያለፉትን ቀናትና ከዚህ በኋላ የሚመጡትን እንዲናገሩ መጠየቅ።
- የተሰጠውን ትግበራ በቡድን ከተወያዩበት በኋላ ክፍል ውስጥ ሪፖርት እንዲያቀርቡ ማገዝ።
- የተሰጠውን መልመጃ እንደ ቡድን ሥራ፣ ክፍል ሥራ እና የቤት ሥራ ማሰራት።

ክትትልና ምዘና

- አንድ ቀን ለተማሪዎች ንገራቸው፣ ያለፉትን ቀናትና ከዚህ በኋላ የሚመጡትን እንዲናገሩ በመጠየቅ ገምገም/ሚ።

መልመጃ 2

በሳምንት ውስጥ ያሉ የቀናት ቅደም ተከተል መዝሙር ደጋግሞ እንዲዘምሩ በማድረግ፣ ቀናትንና ቅደም ተከተላቸውን እንዲለዩ አድርግ/ሊ።

መልመጃ 4

- በሰምንት ውስጥ ያሉ ቀናት ክፍፍል ላይ በመመስረት መልመጃውን አለማምደታቸው።

11.3 የጊዜ ልኬት የቃላት ፕሮብሌሞችን ማስላት

የተሰጠው ክፍለ ጊዜ: 2

ብቃት፤ ተማሪዎች ይህንን ርዕስ ካጠናቀቁ በኋላ፤

- በአጭር እርምጃ ሊፈቱ የሚችሉ የጊዜ ፕሮብሌሞችን ማስላት።

የመምህራ/ሯ ማስታወሻ

በዚህ ርዕስ ሥር በዓረፍተ ነገር የተሰጡት ፕሮብሌሞች የጊዜ ስፍርን ማስላት።

የመማር ማስተማር ዘዴ

- በአጭር እርምጃ ሊፈቱ የሚችሉ የጊዜ ፕሮብሌሞችንና በቀን ውስጥ የሚፈጸሙ ተግባራት ጋር ተያይዞ፤ እንደ የቀን ተግባራት ክስተት ዝርዝር፣ በለፉት ቀናት የተከሰቱ ተግባራት እና ወዘተ የመሳሳሉትን በመስጠት እንዲያሰሉ ማድረግ።
- የተሰጡትን ትግበራ በቡድን ከተወያዩበት በኋላ ክፍል ውስጥ ዘገባ እንዲያቀርቡ አግዟቸው።
- የተሰጠውን መልመጃ እንደ ቡድን ሥራ፣ ክፍል ሥራ እና እንደ የቤት ሥራ ያሉትን ማሰራት።

ክትትልና ምዘና

- በትግበራ የተሰጡት የቃላት ፕሮብሌሞችን መጠየቅና መገምገም። እንዲሁም የተሰጡትን መልመጃ ተማሪዎች ከሞከሩት በኋላ በመጠየቅ መገምገም።

መልመጃ 5

የተሰጠውን ፕሮብሌም ለማስላት ለተማሪዎች ከመቅረቡ በፊት በአንድ እርምጃ ጨርሱት።

1. ከ 10 ሰዓት ላይ 8 ሰዓት በመቀነስ ይገኛል።
 $10 \text{ ዓት} - 8 \text{ ሰዓት} = 2 \text{ ሰዓት}$
2. ከሰኞ እስከ አርብ ያሉትን ቀናት አስቆጥር።
5 ቀን ይሆናሉ።
3. ጠዋት ለ3 ሰዓት እና ከሰዓት ለ2 ሰዓት ባጠቃላይ ለ5 ሰዓት አረሱ።